

บทนำ

กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากธุรกิจในประเทศไทยกว่าร้อยละ 99 เป็น SMEs นอกจากนี้ SMEs ยังมีสัดส่วนการจ้างงานรวมกว่า 10.5 ล้านตำแหน่ง หรือร้อยละ 80 ของการจ้างงานทั้งหมด และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจรวมสูงถึง 5.21 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 39.6 ของ GDP ทั้งประเทศ (ข้อมูลปี 2557)

ในฐานะหน่วยงานที่จัดเก็บภาษีเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยของประเทศไทย กรมสรรพากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของ SMEs ต่อเศรษฐกิจไทย จึงให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ดังนั้น กรมสรรพากรจึงได้จัดทำ “คู่มือภาษีสำหรับ Start-up” เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อจะจะสามารถเสียภาษีได้อย่างถูกต้อง

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความประสงค์จะเริ่มต้นธุรกิจ ผู้ที่ดำเนินธุรกิจอยู่แล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจทั่วไปได้เป็นอย่างดี

กรมสรรพากร
มกราคม 2559

บทที่ 1

เริ่มต้นธุรกิจ

เริ่มต้นธุรกิจ

ผู้ที่เริ่มธุรกิจใหม่มักใช้เวลาส่วนมากไปกับการเตรียมความพร้อมในด้านเงินทุน การบริหารจัดการและวางแผนงานต่างๆ จนหลายคนอาจมองข้ามเรื่องสำคัญอย่าง “การจัดการด้านบัญชีและภาษี” ทั้งที่จริงแล้ว การวางแผนภาษีและการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้นกิจการ จะช่วยให้ SMEs มีรากฐานธุรกิจที่แข็งแกร่ง สามารถบริหารเงินทุนหมุนเวียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหากับหน่วยงานราชการในอนาคตอีกด้วย

การจัดการด้านภาษีของกิจการอย่างถูกต้องนั้นเกี่ยวข้องตั้งแต่ขั้นตอนของการจัดตั้งธุรกิจเลยทีเดียว เพราะธุรกิจที่มีรูปแบบต่างก็มีหน้าที่ในการชำระภาษีที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ที่กำลังริเริ่มธุรกิจจึงควรทำความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างรูปแบบธุรกิจแต่ละประเภท เพื่อจะได้เลือกรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมกับลักษณะกิจการมากที่สุด

1) เลือกรูปแบบกิจการที่ใช้

สำหรับผู้ประกอบการ SMEs มือใหม่ สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาตั้งแต่แรกเริ่มก็คือ “การเลือกรูปแบบธุรกิจ” เพราะธุรกิจแต่ละรูปแบบก็มีวิธีการจัดตั้งและข้อบังคับทางกฎหมายที่ต่างกัน ทำให้เกิดภาระทางภาษีที่ต่างกันด้วย โดยทั่วไปแล้วธุรกิจสามารถแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ คือ

- เจ้าของคนเดียว
- ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- บริษัทจำกัด

รูปแบบธุรกิจที่แตกต่างจะมี “สถานะทางกฎหมาย” ที่ต่างกัน เช่น ธุรกิจที่มีเจ้าของคนเดียวมีสถานะเป็น “บุคคลธรรมดา” หรือ ธุรกิจที่อยู่ในรูปแบบบริษัทมีสถานะเป็น “นิติบุคคล” เป็นต้น

■ บุคคลธรรมดากับนิติบุคคลต่างกันอย่างไร? ■

ธุรกิจที่อยู่ในรูปแบบบุคคลธรรมดากับนิติบุคคลมีสถานะทางกฎหมายที่ต่างกัน สถานะบุคคลธรรมดาไม่จำเป็นจะต้องจดทะเบียนจัดตั้งกับหน่วยงานราชการ แต่เกิดขึ้นเองโดยการปฏิบัติ

ตัวอย่าง

นายเอเปิดเพจขายรองเท้าใน Facebook ธุรกิจของนายเอนั้นว่าอยู่ในรูปแบบบุคคลธรรมดา นายเอไม่ต้องไปจดทะเบียนจัดตั้งบุคคลธรรมดาแต่อย่างใด แม้นายเอไม่ต้องจดทะเบียนจัดตั้งบุคคลธรรมดา แต่นายเอก็มีหน้าที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เนื่องจากกิจการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ตามกฎหมาย

นิติบุคคลไม่สามารถเกิดขึ้นได้เองเหมือนบุคคลธรรมดา แต่จะต้องจัดตั้งขึ้นโดยการจดทะเบียน โดยธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลนั้นถือว่าเป็นสถานะและภาระหนี้สินแยกจากตัวเจ้าของกิจการ รูปแบบนิติบุคคลที่เป็นที่นิยมได้แก่ บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน เป็นต้น

นอกจากข้อแตกต่างในเรื่องของขั้นตอนการจัดตั้งแล้ว ยังมีข้อแตกต่างในด้านภาษีและข้อบังคับทางกฎหมายอีกด้วย โดยธุรกิจที่เป็นบุคคลธรรมดามีหน้าที่เสีย “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” ส่วนนิติบุคคลจะต้องเสีย “ภาษีเงินได้นิติบุคคล”

บุคคลธรรมดา → เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

นิติบุคคล → เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ในด้านข้อบังคับทางกฎหมาย ธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลมีหน้าที่จัดทำรายงานทางบัญชีและต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบรายงานบัญชีด้วย แต่ธุรกิจที่เป็นบุคคลธรรมดาเพียงแค่อำนาจบัญชีภายในกิจการไม่จำเป็นต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบบัญชี

เจาะลึกรูปแบบธุรกิจ

1) เจ้าของคนเดียว

ธุรกิจเจ้าของคนเดียวเป็นการลงทุนคนเดียว การจัดตั้งทำได้ง่าย การบริหารคล่องตัวเพราะตัดสินใจคนเดียว ถ้าไรจากกิจการไม่ต้องแบ่งให้ใคร แต่หากธุรกิจขาดทุนเจ้าของก็ต้องรับผิดชอบผลขาดทุนเพียงคนเดียวเช่นกัน กิจการรูปแบบนี้มีข้อบังคับทางกฎหมายน้อย แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากเจ้าของต้องแบกรับภาระของกิจการไว้ทั้งหมด

ธุรกิจที่มีเจ้าของคนเดียวมีสถานะทางกฎหมายเป็น “บุคคลธรรมดา” คือธุรกิจถือว่าเป็นหนึ่งเดียวกับตัวเจ้าของ ดังนั้น เจ้าของธุรกิจมีหน้าที่ต้องยื่นแบบ “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” และหากธุรกิจเข้าข่ายกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ตาม พรบ.จดทะเบียนพาณิชย์ เจ้าของยังต้องดำเนินการจดทะเบียนพาณิชย์ด้วย

* ปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์กำลังพิจารณาเสนอกฎหมายให้บุคคลเดียว สามารถเป็นนิติบุคคลได้

2) ห้างหุ้นส่วนสามัญ

เป็นกิจการที่มีคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาร่วมกันลงทุน ผู้ที่มาลงทุนในกิจการเรียกว่า “หุ้นส่วน” ทุนที่หุ้นส่วนนำมาลงในกิจการอาจจะเป็นเงิน สินทรัพย์อื่น หรือแรงงานก็ได้ โดยหุ้นส่วนทุกคนจะต้องรับผิดชอบต่อหนี้สินของกิจการโดยไม่จำกัดจำนวน

ห้างหุ้นส่วนสามัญโดยเริ่มต้นแล้วมีสถานะเป็น “บุคคลธรรมดา” ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นแบบ “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” และหากธุรกิจเข้าข่ายกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ตาม พรบ.ทะเบียนพาณิชย์ ยังต้องดำเนินการจดทะเบียนพาณิชย์ด้วย

แต่ถ้าห้างหุ้นส่วนสามัญไปจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญก็จะมีสภาพเป็นนิติบุคคลซึ่งมีหน้าที่ยื่นแบบ “ภาษีเงินได้นิติบุคคล”

นอกจากนี้ ในแง่ของการดำเนินคดีทางกฎหมาย เช่น หากเกิดคดีความฟ้องร้องห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ได้จดทะเบียนนิติบุคคล ผู้ฟ้องจะฟ้องร้องหุ้นส่วนคนไหนก็ได้ แต่หากห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้ว การฟ้องร้องจะต้องฟ้องร้องตัวห้างหุ้นส่วนก่อน หากห้างหุ้นส่วนมีทรัพย์สินไม่พอ จึงค่อยฟ้องร้องหุ้นส่วน

นอกจากนี้ห้างหุ้นส่วนสามัญยังมีข้อจำกัดในเรื่องการโอนหุ้น คือ การโอนความเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนสามัญต้องได้รับความยินยอมจากหุ้นส่วนทุกคนก่อน จึงจะทำได้

ในอดีต ผู้ประกอบการบางรายเลือกรูปแบบห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ใช่นิติบุคคลสำหรับกิจการของตนเพราะคิดว่าเป็นการประหยัดภาษี เนื่องจากส่วนแบ่งกำไรจากห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ใช่นิติบุคคลไม่ต้องนำไปคำนวณเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของตัวหุ้นส่วนอีกรอบหนึ่ง ต่างจากห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ผู้เป็นหุ้นส่วนต้องนำเงินปันผลไปรวมเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหากต้องการใช้เครดิตภาษีเงินปันผล¹ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันกรมสรรพากรได้แก้ไขข้อกฎหมายโดยกำหนดให้ส่วนแบ่งกำไรจากห้างหุ้นส่วนสามัญต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนอีกรอบหนึ่ง และไม่สามารถใช้เครดิตภาษีเงินปันผลได้โดยมีผลตั้งแต่ 1 ม.ค.2558

3) ห้างหุ้นส่วนจำกัด

เป็นกิจการที่มีคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาร่วมกันลงทุน การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัดจะต้องจดทะเบียนนิติบุคคล และหากธุรกิจเข้าข่ายกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ตาม พรบ.ทะเบียนพาณิชย์ เจ้าของยังต้องดำเนินการจดทะเบียนพาณิชย์ด้วย

ข้อแตกต่างระหว่างห้างหุ้นส่วนจำกัดกับห้างหุ้นส่วนสามัญ คือหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนจำกัดจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ “หุ้นส่วนที่ไม่จำกัดความรับผิด” หมายถึง

¹ เครดิตภาษีเงินปันผลคือส่วนกำไรของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบริษัทที่ถูกหักภาษีเงินได้นิติบุคคลไปแล้ว โดยผู้ที่ได้รับส่วนแบ่งกำไรหรือเงินปันผลจากนิติบุคคลสามารถเลือกใช้เครดิตภาษีเงินปันผลได้ โดยนำเครดิตภาษีมารวมเป็นเงินได้เพื่อคำนวณจำนวนภาษีที่ต้องเสีย แล้วจึงนำเครดิตภาษีมหักออกจากภาษีที่ต้องเสีย ทำให้ท้ายที่สุดแล้วส่วนแบ่งกำไรหรือเงินปันผลที่ได้รับนั้นเสียภาษีบุคคลธรรมดาเพียงอย่างเดียว

หุ้นส่วนต้องรับผิดชอบในหนี้สินของกิจการไม่จำกัดจำนวน และ “หุ้นส่วนที่จำกัดความรับผิด” หมายถึงหุ้นส่วนต้องรับผิดชอบในหนี้สินของกิจการจำกัดจำนวนคือไม่เกินจำนวนเงินที่ตนได้ลงทุนไปเท่านั้น

การโอนหุ้นของห้างหุ้นส่วนจำกัดทำได้ง่ายกว่าห้างหุ้นส่วนสามัญ เนื่องจาก **หุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิด**สามารถโอนหุ้นให้ผู้อื่นได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากหุ้นส่วนทุกคน

ห้างหุ้นส่วนสามัญ vs ห้างหุ้นส่วนจำกัด

สามัญ	จำกัด
- หุ้นส่วนทุกคนไม่จำกัดความรับผิด	- หุ้นส่วนมีทั้งประเภทจำกัดและไม่จำกัดความรับผิด
- เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้	- เป็นนิติบุคคล
- การโอนความเป็นหุ้นส่วนต้องได้รับความยินยอมจากหุ้นส่วนทุกคน	- การโอนหุ้นของหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิด ทำให้ได้โดยใหม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากหุ้นส่วนทุกคน
	- ต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชี

4) บริษัทจำกัด

เป็นกิจการที่มีบุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป นำเงินมาร่วมกันลงทุน ทุนแบ่งออกเป็น "หุ้น" ซึ่งแต่ละหุ้นมีมูลค่าเท่ากัน แต่ "ผู้ถือหุ้น" แต่ละคนอาจมีจำนวนหุ้นไม่เท่ากันก็ได้ ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะได้ส่วนแบ่งกำไรของบริษัทตามสัดส่วนหุ้นที่ตนเองถืออยู่ และมีส่วนรับผิดชอบไม่เกินมูลค่าหุ้นที่ตนเองถืออยู่ หากยังชำระค่าหุ้นไม่ครบ ก็ต้องรับผิดชอบเพิ่มเติมแค่ส่วนของมูลค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบ จึงเป็นที่มาของคำว่าบริษัทจำกัดนั่นเอง

เนื่องจากแหล่งเงินทุนของบริษัทจำกัดมาจากเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นหลายคน การบริหารและอำนาจการตัดสินใจจึงไม่ได้อยู่ที่เจ้าของแต่เพียงผู้เดียว แต่จะบริหารในรูปแบบของ "คณะกรรมการบริษัท" ซึ่งถูกแต่งตั้งโดยผู้ถือหุ้น คณะกรรมการบริษัทไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท แต่อาจเป็นบุคคลภายนอกที่เป็นมืออาชีพก็ได้

บริษัทจำกัดมีสถานะเป็น "นิติบุคคล" ซึ่งต้องจดทะเบียนจัดตั้ง และมีข้อบังคับทางกฎหมายมากกว่าธุรกิจที่เป็นห้างหุ้นส่วนหรือเจ้าของคนเดียว แต่ก็มีค่านำเข้าเชื่อถือว่ามากกว่าเช่นกัน

ข้อดีข้อด้อยของบริษัท

ข้อดี

- จำกัดความรับผิด
- บริหารแบบมืออาชีพ
- มีความน่าเชื่อถือ
- อัตราภาษีเงินได้ขั้นสูงสุดต่ำกว่าบุคคลธรรมดา

ข้อด้อย

- มีขั้นตอนการจัดตั้งมากกว่ารูปแบบอื่น
- บริหารในรูปแบบคณะกรรมการ อาจไม่คล่องตัวในบางสถานการณ์
- ค่าใช้จ่ายในการบริหารสูงกว่าบุคคลธรรมดา ต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชี

แล้วจะเลือกรูปแบบธุรกิจไหนดี?

ในการเลือกรูปแบบธุรกิจ ผู้ประกอบการ SMEs ควรพิจารณาถึงข้อดีข้อด้อยของธุรกิจแต่ละรูปแบบ และพิจารณาปัจจัยต่อไปนี้

- ขนาดของเงินทุนและขนาดธุรกิจ
- การบริหารงาน และการรับผิดชอบต่อกิจการ
- ความน่าเชื่อถือ

ในกรณีที่ผู้ประกอบการมีเงินทุนเริ่มต้นไม่มาก และไม่มีผู้มาร่วมบริหารกิจการ รูปแบบ **“บุคคลธรรมดา”** อาจเป็นรูปแบบที่สะดวกกว่า เพราะมีค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนต่ำกว่านิติบุคคล และไม่มีข้อกำหนดให้ส่งรายงานบัญชีที่มีผู้ตรวจสอบบัญชีรับรอง จึงมีภาระค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการต่ำ

แต่หากกิจการมีเงินทุนในการเริ่มต้นมาก การเป็นนิติบุคคลอาจเป็นทางเลือกที่เหมาะสม โดยเฉพาะการจัดตั้งเป็น **“บริษัท”** เพราะกิจการจะแยกจากตัวเจ้าของกิจการอย่างชัดเจน ทำให้เจ้าของสามารถจำกัดความรับผิดชอบต่อกิจการได้

การจัดตั้งบริษัทยังช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่าง**เป็นระบบ** เนื่องจากบริษัทต้องจัดทำรายงานบัญชี และจัดให้มีผู้ตรวจสอบความถูกต้องของรายงานบัญชี ซึ่งช่วยให้เจ้าของสามารถรู้ถึงสถานะที่แท้จริงของกิจการ และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนธุรกิจได้

การจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลมี**ความน่าเชื่อถือ**มากกว่าการเป็นบุคคลธรรมดา เนื่องจากมีการจดทะเบียนกับภาครัฐ ทำให้หากต้องการขยายกิจการ การติดต่อกับคู่ค้าและการหาแหล่งเงินทุนสามารถทำได้ง่ายกว่า

จำนวนผู้ลงทุน

รูปแบบ (สถานะ)

เจ้าของคนเดียว (บุคคลธรรมดา)*

ห้างหุ้นส่วนสามัญ (บุคคลธรรมดา หรือ นิติบุคคล)
ห้างหุ้นส่วนจำกัด (นิติบุคคล)

ห้างหุ้นส่วนสามัญ (บุคคลธรรมดา หรือ นิติบุคคล)
ห้างหุ้นส่วนจำกัด (นิติบุคคล)
บริษัทจำกัด (นิติบุคคล)

* ปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์กำลังพิจารณานำเสนอกฎหมายให้บุคคลเดียว สามารถเป็นนิติบุคคลได้

เปรียบเทียบรูปแบบธุรกิจประเภทต่างๆ

	เจ้าของคนเดียว	ห้างหุ้นส่วนสามัญ	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	บริษัทจำกัด
การบริหารงาน	เจ้าของตัดสินใจคนเดียว	ต้องปรึกษากับหุ้นส่วน	ต้องปรึกษากับหุ้นส่วน	บริหารโดยคณะกรรมการบริษัท
ความรับผิดชอบในหนี้สิน	เต็มจำนวน	เต็มจำนวน	ขึ้นอยู่กับประเภทหุ้นส่วน	จำกัดเฉพาะมูลค่าหุ้นที่เป็นเจ้าของ
ผลกำไรขาดทุน	ไม่ต้องแบ่งใคร	แบ่งกันระหว่างหุ้นส่วน	แบ่งกันระหว่างหุ้นส่วน	จ่ายเป็นเงินปันผลตามจำนวนหุ้นที่ถือ
ความน่าเชื่อถือ	น้อย	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก
การจัดทำรายงาน	กิจการบางประเภทต้องทำ	กิจการบางประเภทต้องทำ	ต้องทำ	ต้องทำ
ผู้ตรวจสอบบัญชี	ไม่จำเป็นต้องมี	ไม่จำเป็นต้องมี	ต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชี	ต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชี
ประเภทภาษีเงินได้	บุคคลธรรมดา	บุคคลธรรมดา (กรณีไม่ได้จดทะเบียน) นิติบุคคล (กรณีจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล)	นิติบุคคล	นิติบุคคล

2) การจดทะเบียน

หลังจากที่ผู้ประกอบการได้เลือกรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมกับกิจการของตนเองแล้ว ขั้นตอนต่อไป ผู้ประกอบการก็ต้อง**สร้างตัวตน**ให้แก่ธุรกิจ โดยการจดทะเบียนกับทางราชการนั่นเอง

ธุรกิจแต่ละรูปแบบมีขั้นตอนและข้อกำหนดการจดทะเบียนจัดตั้งกับหน่วยงานราชการที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

เจ้าของคนเดียว

ธุรกิจที่มีเจ้าของเพียงคนเดียวมีขั้นตอนการจัดตั้งง่ายที่สุด ข้อกำหนดในการจดทะเบียนมีเพียงแค่ **การจดทะเบียนพาณิชย์** ในกรณีที่ธุรกิจเข้าข่ายกิจการที่ต้องจดทะเบียนตาม พรบ. ทะเบียนพาณิชย์

การจดทะเบียนกับราชการ

- จดทะเบียนพาณิชย์

การจดทะเบียนกับราชการ

- จดทะเบียนพาณิชย์
- ขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษี

ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน

ห้างหุ้นส่วนสามัญที่ไม่จดทะเบียนนิติบุคคล มีหน้าที่ต้อง**จดทะเบียนพาณิชย์** หากธุรกิจเข้าข่ายกิจการที่ต้องจดทะเบียน

เนื่องจากห้างหุ้นส่วนประเภทนี้เป็นบุคคลธรรมดาแต่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน จึงต้องยื่นขอเลขประจำตัวผู้เสียอากรกับกรมสรรพากรเพื่อใช้ในการยื่นแบบภาษีด้วย

ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด และ บริษัท

การจดทะเบียนกับราชการ

- จดทะเบียนจัดตั้งห้างหุ้นส่วน หรือ บริษัท
- จดทะเบียนพาณิชย์

ห้างหุ้นส่วนที่เป็นนิติบุคคล และ บริษัทต้องทำการจดทะเบียนจัดตั้ง กับหน่วยงานในสังกัดของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งเมื่อจดทะเบียนแล้วจะได้รับ “เลขทะเบียนนิติบุคคล” 13 หลัก ซึ่งใช้เป็นเลขประจำตัวผู้เสียภาษีในการยื่นแบบภาษีเงินได้นิติบุคคล

และในกรณีที่ธุรกิจเข้าข่ายกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลและบริษัท ก็ต้องทำการจดทะเบียนพาณิชย์ ด้วย (โปรดดูรายละเอียดในตารางจดทะเบียนหน้าถัดไป)

ตารางสรุป การจดทะเบียนเริ่มต้นธุรกิจ

	จดทะเบียนพาณิชย์*	จดทะเบียนนิติบุคคล	ขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษี
เจ้าของคนเดียว	✓		
ห้างหุ้นส่วนสามัญ ที่ไม่ใช่นิติบุคคล	✓		✓
ห้างหุ้นส่วนสามัญ นิติบุคคล	✓	✓	
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	✓	✓	
บริษัทจำกัด	✓	✓	
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์		กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง
Website	www.dbd.go.th		www.rd.go.th

* ดูรายละเอียดประเภทกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ ได้ในหัวข้อถัดไป

การจดทะเบียนพาณิชย์

ทะเบียนพาณิชย์เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กิจการว่า กิจการมีตัวตนและมีสถานประกอบการเป็นหลักแหล่ง กฎหมายกำหนดให้กิจการบางประเภทต้องดำเนินการจดทะเบียนพาณิชย์ บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลมีข้อบังคับประเภทกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ที่แตกต่างกัน เช่น บุคคลธรรมดาที่ประกอบกิจการค้าขายทั่วไปต้องจดทะเบียนพาณิชย์ แต่สำหรับนิติบุคคล เนื่องจากได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลอยู่แล้ว หากได้ระบุงการค้ำขายไว้ในวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล ก็ไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์แต่อย่างใด

ตัวอย่างกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์สำหรับบุคคลธรรมดา

- กิจการขายสินค้า ซึ่งคิดรวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งขายได้เป็นเงินตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป หรือมีสินค้าไว้เพื่อขายมีมูลค่ารวมทั้งสิ้นเป็นเงินตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป
- กิจการหัตถกรรมหรืออุตสาหกรรม และขายสินค้าที่ผลิตได้ คิดราคารวมทั้งสิ้นในวันหนึ่งวันใดเป็นเงินตั้งแต่ 20 บาทขึ้นไป หรือในวันหนึ่งวันใดมีสินค้าที่ผลิตได้มีราคารวมทั้งสิ้นตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป
- กิจการที่ซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ตัวอย่างกิจการที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์สำหรับนิติบุคคล

- กิจการที่ขาย ให้เช่า ผลิต หรือรับจ้างผลิต แผ่นซีดี แอปบันทึก วิดีทัศน์ แผ่นวีดีทัศน์ ดีวีดี หรือแผ่นวีดีทัศน์ระบบดิจิทัล เฉพาะที่เกี่ยวกับการบันเทิง
- กิจการที่ขายอัญมณี หรือเครื่องประดับซึ่งประดับด้วยอัญมณี
- กิจการที่ซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- การให้บริการฟังเพลงและร้องเพลงโดยคาราโอเกะ
- การให้บริการเครื่องเล่นเกมส์

ประเภทกิจการใดที่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์สามารถตรวจสอบได้ที่เว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า <http://www.dbd.go.th> ภายใต้หัวข้อ “บริการข้อมูล > จดทะเบียนธุรกิจ > ทะเบียนพาณิชย์”

กำหนดเวลา	กิจการต้องจดทะเบียนพาณิชย์ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่เริ่มประกอบกิจการ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

หากไม่จดทะเบียนพาณิชย์ตามกำหนด มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท และปรับวันละไม่เกิน 100 บาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

การจดทะเบียนนิติบุคคล

นิติบุคคล อาทิ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด และ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล จะต้องทำการจดทะเบียนนิติบุคคลกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

การจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลสามารถทำได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยผู้ประกอบการสามารถเข้าไปทำการจองชื่อนิติบุคคล และยื่นคำขอจดทะเบียนได้ที่เว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า <http://www.dbd.go.th> ภายใต้อีเมลหัวข้อ

“บริการออนไลน์ > จองชื่อ/จดทะเบียนนิติบุคคล”

หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ผู้ประกอบการ Online ต้องจดทะเบียนอะไรบ้าง?

เทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ก้าวหน้าในปัจจุบันช่วยให้การเริ่มต้นธุรกิจเป็นเรื่องง่ายขึ้นสำหรับผู้ประกอบการหน้าใหม่ ช่องทางการขายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต ทั้ง website และ social media เช่น Facebook, Instagram เป็นช่องทางที่ลงทุนต่ำ และเข้าถึงลูกค้าได้ในวงกว้าง ทำให้คนจำนวนมากหันมาประกอบกิจการผ่านช่องทางออนไลน์

สำหรับผู้ที่ทำธุรกิจออนไลน์ การเลือกรูปแบบธุรกิจก็มีความสำคัญไม่ต่างจากผู้ทำธุรกิจแบบมีหน้าร้านปกติ เพราะผู้ทำธุรกิจออนไลน์ก็มีสิทธิเช่นเดียวกันกับผู้ประกอบการที่มีหน้าร้านทั่วไป และมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเช่นกัน ดังนั้นผู้ประกอบการ online จึงต้องเลือกรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมกับขนาดของธุรกิจของตน หากต้องการจัดตั้งเป็นนิติบุคคลก็ต้องดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งให้เรียบร้อย และหากทำธุรกิจคนเดียว ก็ต้องนำรายได้จากการทำธุรกิจผ่านอินเทอร์เน็ต มาคำนวณรวมในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตอนสิ้นปีด้วย

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการผ่านอินเทอร์เน็ตยังมีหน้าที่ต้องจดทะเบียนทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อจดทะเบียนแล้วผู้ประกอบการจะได้รับเลขทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และสามารถนำเครื่องหมาย Registered แสดงไว้บน Web Site หรือ Home Page เพื่อแสดงว่าได้จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแล้ว

การจดทะเบียนจะช่วยให้กิจการมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เมื่อผู้ซื้อเห็นเครื่องหมาย Registered แล้ว จะเกิดความมั่นใจในการทำธุรกรรมเพิ่มมากขึ้น

3) ผู้ประกอบการต้องเสียภาษีอะไรบ้าง?

เมื่อเริ่มดำเนินกิจการและมีรายได้จากการประกอบกิจการแล้ว ผู้ประกอบการมีหน้าที่นำรายได้ที่เกิดจากการประกอบกิจการมารวมกับรายได้อื่นที่มีอยู่ และนำไปคำนวณเพื่อยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีเงินได้นิติบุคคล

และหากกิจการมีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1,800,000 บาทต่อปี ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องยื่นคำขอจดทะเบียน “ภาษีมูลค่าเพิ่ม” (VAT)

- ภาษีเงินได้
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- ภาษีหัก ณ ที่จ่าย
- ภาษีที่จัดเก็บโดยท้องถิ่น
เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย
ภาษีบำรุงท้องที่

ซึ่งหลังจากจดทะเบียนแล้ว ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการและนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มทุกเดือน

สำหรับธุรกิจบางประเภทที่ไม่สามารถเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างมีประสิทธิภาพได้ รัฐบาลได้กำหนดให้มีการจัดเก็บ “ภาษีธุรกิจเฉพาะ” โดยธุรกิจที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะจะต้องทำการจดทะเบียนภาษีธุรกิจเฉพาะ โดยมีตัวอย่างธุรกิจ ดังนี้²

- การรับจํานำ
- การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางค้ำหรือหากำไร

² ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.rd.go.th ภายใต้หัวข้อ “ความรู้เรื่องภาษี” > “ภาษีธุรกิจเฉพาะ”

- ให้เช่าสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

เพื่อเป็นการบรรเทาภาระของผู้เสียภาษีที่อาจมีภาระภาษีจำนวนมากในตอนสิ้นปี รัฐบาลได้กำหนดให้มี “ภาษีหัก ณ ที่จ่าย” โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้ในบางกรณี ทำหน้าที่คำนวณหักเงินที่จ่ายให้แก่ผู้รับเงินตามที่กฎหมายกำหนด แล้วนำเงินนั้นส่งแก่รัฐบาล เงินที่ได้หักและนำส่งดังกล่าวถือเป็นส่วนที่นำไปหักออกจากยอดภาษีเงินได้ที่ผู้รับต้องจ่าย เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงภาษีในกรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้หักภาษี ณ ที่จ่าย ผู้จ่ายเงินได้ก็ไม่ต้องหักภาษีแต่อย่างใด

นอกจากภาษีที่จัดเก็บโดยหน่วยงานส่วนกลางดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ผู้ประกอบการยังมีหน้าที่เสียภาษีที่จัดเก็บโดยหน่วยงานท้องถิ่น เช่น กรุงเทพมหานคร เทศบาล อำเภอ อีกด้วย โดยภาษีที่จัดเก็บโดยท้องถิ่น ได้แก่

- ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- ภาษีป้าย
- ภาษีบำรุงท้องที่

ผู้ประกอบการสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษีที่จัดเก็บโดยท้องถิ่นได้จากเจ้าหน้าที่สำนักงานเขต (สำหรับกิจการที่อยู่ในกรุงเทพฯ) หรือ เจ้าหน้าที่เขตเทศบาลหรือองค์กรบริหารส่วนตำบล ที่กิจการของท่านตั้งอยู่

บทที่ 2

ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา

การเสียภาษีเป็นหนึ่งในหน้าที่ของพลเมืองที่ดี คนไทยทุกคนไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด ก็ตาม มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดาที่มีรายได้ประจำจากการทำงานในบริษัทเพียงอย่างเดียวหรือที่เรียกกันว่ามนุษย์เงินเดือนนั้น ค่อนข้างง่าย ไม่ซับซ้อน เนื่องจากมีแหล่งเงินได้เพียงประเภทเดียว และบริษัทนายจ้างมักจะหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้อยู่แล้ว แต่สำหรับผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว บางรายอาจขาดความเข้าใจในเรื่องประเภทของเงินได้ที่ต้องรวมไว้ในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทำให้อาจยื่นภาษีไม่ถูกต้องและอาจเกิดข้อพิพาทขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้น ผู้ที่มีรายได้จากการประกอบธุรกิจจึงควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของเงินได้ ค่าลดหย่อน และค่าใช้จ่ายที่นำมาหักได้ เพื่อที่จะสามารถยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

มนุษย์เงินเดือน มีรายได้เสริมจากการเปิดร้านขายของในเน็ต ก็ต้องรวมรายได้จากการขายของออนไลน์เข้าไปในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วยนะครับ...

1) ประเภทของเงินได้

ประมวลรัษฎากรแบ่งเงินได้ออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่

1. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น

- เงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ
- เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับจากนายจ้าง
- เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ซึ่งนายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า
- เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ
- เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ ที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เช่น มูลค่าของการได้รับประทานอาหาร เป็นต้น

2. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็น

- ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด
- เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส
- เงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับเนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้
- เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้าน ที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า
- เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มิเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ
- เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ ที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือ จากการรับทำงานให้นั้น ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

3. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าแห่งกัญติวิมล ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิ
อย่างอื่น หรือเงินได้ที่มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพันธกรรม นิติกรรมอย่างอื่น
หรือค่าพิพากษาของศาล

4. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 ได้แก่ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร
เงินลดทุน เงินเงินทุน ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้น ฯลฯ เป็นต้น

5. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 เงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน เงินหรือประโยชน์
อย่างอื่นที่ได้ เนื่องจาก

- การให้เช่าทรัพย์สิน
- การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน
- การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นโดยไม่
ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

6. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6 ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือวิชากฎหมาย
การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือ
วิชาชีพอื่นซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

7. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 7 ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้อง
ลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

8. เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์
การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์ หรือการอื่นนอกจาก
ที่ระบุไว้ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 7

ผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5-8 มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี (แบบ ภ.ง.ด. 94) นอกเหนือจากการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีอีกด้วย โดยจะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีภายในเดือนกันยายนของปีที่มีเงินได้

เงินได้จากการประกอบธุรกิจจัดเป็นเงินได้ประเภทใด?

ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวที่ไม่ได้มีการจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท อาจมีข้อสงสัยว่า รายได้ที่จากการประกอบอาชีพของตนนั้นจัดเป็นเงินได้ประเภทใด โดยทั่วไปแล้วเงินได้จากการประกอบกิจการส่วนตัวจะถูกจัดอยู่ในเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 - 8 ซึ่งการจำแนกว่าเป็นเงินได้ประเภทใดนั้น ขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจเป็นหลัก

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5

ครอบคลุมถึงค่าเช่าทรัพย์สินทุกประเภท ทั้งอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ รวมไปถึงค่าเช่าช่วงที่ได้รับจากการนำทรัพย์สินของผู้อื่นมาให้เช่าช่วงต่ออีกทีด้วย นอกจากนี้

รายได้จากการที่มีผู้ผิดสัญญาเช่าซื้อหรือซื้อขายเงินผ่อน เช่น รับเงินค่างวด ก็จัดเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 ด้วยเช่นกัน

ตัวอย่าง

นางสาว ก. มีกระเป๋าแบรนด์เนมสะสมไว้เป็นจำนวนมาก จึงเริ่มธุรกิจให้เช่ากระเป๋าแบรนด์เนม รายได้จากธุรกิจให้เช่ากระเป๋าแบรนด์เนมของนางสาว ก. เป็นรายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน ดังนั้นจึงจัดเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5

ตัวอย่าง

นาย ข. ให้นาย ค. เช่าที่ดินเพื่อทำเป็นร้านอาหาร เงินค่าเช่าที่ นาย ข. ได้รับจากนาย ค. เป็นรายได้จากการให้เช่าสังหาริมทรัพย์ จัดเป็นเงินได้ประเภทที่ 5 เช่นกัน

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6

เป็นค่าตอบแทนจากการประกอบวิชาชีพอิสระ ซึ่งค่าตอบแทนมีจำนวนไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับปริมาณหรือความยากง่ายของงาน ค่าตอบแทนจากวิชาชีพอิสระที่จัดว่าเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6 มีเพียง **6 อาชีพเท่านั้น** ได้แก่

- การประกอบโรคศิลปะ
- กฎหมาย
- วิศวกรรม
- สถาปัตยกรรม
- บัญชี
- ประณีตศิลปกรรม

ตัวอย่าง

นายเอเคยเป็นสถาปนิกในบริษัทรับออกแบบชื่อดัง เมื่อมีชื่อเสียงมากแล้วจึงแยกออกมาทำงานของตัวเอง รายได้จากการรับออกแบบของนายเอเป็นเงินได้จากการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นวิชาชีพอิสระที่ถูกกำหนดไว้ในเงินได้ประเภทที่ 6

ตัวอย่าง

นางสาวบีรับออกแบบงานพิมพ์เช่น โปสเตอร์ หนังสือ โดยทำงานดังกล่าวเป็นอาชีพหลัก แม้นางสาวบีจะเรียกตัวเองว่าผู้ประกอบการอาชีพอิสระ หรือ “ฟรีแลนซ์” แต่การรับออกแบบงานพิมพ์ไม่จัดอยู่ในวิชาชีพอิสระ 6 ประเภทข้างต้น เงินได้จากการรับออกแบบของนางสาวบีจึงไม่ใช่เงินได้ประเภทที่ 6

แต่เป็น “ค่าจ้าง” ซึ่งเป็นเงินได้ประเภทที่ 2 เพราะผู้ว่าจ้างจะเป็นเจ้าของสิทธิผลงานของนางสาวบี

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 7

คือค่ารับเหมาที่มีการเหมาทั้งค่าแรงและค่าของ และต้องมีการจัดหาแรงงาน เครื่องมือ และสัมภาระเอง เช่น

- รับเหมาก่อสร้าง
- รับผลิตสินค้าตามแบบที่ลูกค้าต้องการที่ไม่ได้ทำขายเป็นปกติทั่วไป

รายได้จากงานรับเหมาที่รับเหมาเฉพาะส่วนของค่าแรง แต่ลูกค้าเป็นคนจัดหาวัสดุเองไม่ใช่เงินได้ประเภทที่ 7 เพราะต้องมีการรับเหมาทั้งค่าแรงและค่าของ

ครอบครัวเงินได้จากการประกอบธุรกิจ การค้า การเกษตร การผลิต การขนส่ง การขายอสังหาริมทรัพย์ รวมเงินได้ที่ไม่สามารถจัดให้เข้ากลุ่มเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1-7 และไม่ได้รับการยกเว้นภาษี

ขอบเขตของเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 ค่อนข้างกว้าง ทำให้เงินได้จากการประกอบกิจการที่ไม่ใช่การให้เช่าและการรับเหมาก่อสร้าง ส่วนมากจะตกอยู่ในเงินได้ประเภทนี้ เงินได้จากการขายของออนไลน์ก็จัดเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 เช่นกัน

ตัวอย่าง

นายเอเปิดเพจขายรองเท้าใน Facebook กำไรจากกิจการขายรองเท้าของนายเอ ถือว่าเป็นเงินได้จากการประกอบธุรกิจ ต้องนำมารวมเป็นเงินได้ประเภทที่ 8 และต้องแสดงในการยื่นเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย

กำไรจากธุรกิจที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคล

ถ้ากิจการอยู่ในรูปแบบนิติบุคคล เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือ บริษัทจำกัด ส่วนแบ่งกำไรหรือเงินปันผลที่ได้รับจากธุรกิจจัดเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4

สำหรับส่วนแบ่งกำไรที่ได้รับจากหุ้นส่วนนิติบุคคล และเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทนั้น ตามกฎหมาย ผู้เสียภาษีสามารถเลือกที่จะเสียภาษีโดยวิธีหักภาษี ณ ที่จ่ายใน

สำหรับส่วนแบ่งกำไรจากหุ้นส่วนนิติบุคคลและเงินปันผล ผู้ประกอบการสามารถเลือก

- เสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย 10% แล้วไม่ต้องนำไปรวมคำนวณกับเงินได้อื่นตอนสิ้นปีอีก
- เสียภาษีหัก ณ ที่จ่าย 10% แล้วใช้เครดิตภาษีเงินปันผล

อัตราร้อยละ 10 แทนการนำไปรวมคำนวณกับเงินได้อื่นตามหลักทั่วไป ซึ่งจะให้ผู้มีเงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตราที่มากกว่าร้อยละ 10 สามารถประหยัดภาษีได้

เครดิตภาษีเงินปันผล

เครดิตภาษีเงินปันผลมีไว้เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บภาษี เนื่องจากกำไรของกิจการที่เป็นนิติบุคคลต้องเสียภาษีเงินได้ในนิติบุคคลก่อนที่จะมีการแบ่งจ่ายกำไรหรือเงินปันผลอยู่แล้ว

วิธีคำนวณเครดิตภาษีเงินปันผล

เครดิตภาษีเงินปันผลคือส่วนกำไรของหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือบริษัทที่ถูกหักภาษีเงินได้ในนิติบุคคลไปแล้ว ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{เครดิตภาษีเงินปันผล} = \text{เงินปันผล} \times \frac{\text{อัตรากำไร*}}{100 - \text{อัตรากำไร*}}$$

*อัตรากำไร = อัตรากำไรได้ของนิติบุคคลที่จ่ายเงินปันผล

ตัวอย่าง

นายเอเป็นพนักงานบริษัทที่มีรายได้เดือนละ 50,000 บาท นอกจากนี้ยังได้ร่วมหุ้นกับเพื่อนเปิดบริษัทขายกล้องดีครยนต์ชื่อว่า บริษัท เอบีซี จำกัด ในปีที่ผ่านมา นายเอได้รับเงินปันผลจากบริษัท เอบีซี จำกัด ซึ่งเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 20 เป็นจำนวนเงิน 500,000 บาท โดยถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไป 50,000 บาท เหลือได้รับเงินปันผลสุทธิจำนวน 450,000 บาท เครดิตภาษีเงินปันผลที่นายเอนำมาใช้ได้คือ

$$500,000 \times \frac{20}{100-20} = 125,000 \text{ บาท}$$

การใช้เครดิตภาษีเงินปันผล

ผู้ที่ได้รับส่วนแบ่งกำไรหรือเงินปันผลจากนิติบุคคลสามารถเลือกใช้เครดิตภาษีเงินปันผลได้ โดยนำเครดิตภาษีมารวมเป็นเงินได้เพื่อคำนวณภาษีที่ต้องเสีย แล้วจึงนำเครดิตภาษีมาหักออกจากภาษีที่ต้องเสีย ทำให้ท้ายที่สุดแล้วส่วนแบ่งกำไรหรือเงินปันผลที่ได้รับนั้น เสียภาษีบุคคลธรรมดาเพียงอย่างเดียว

ตัวอย่าง

เงินได้จากเงินเดือน	600,000
เงินได้จากเงินปันผล	500,000
บวก เครดิตภาษีเงินปันผล	125,000

รวมเงินทุกประเภท	1,225,000
หัก ค่าใช้จ่ายส่วนตัว	60,000
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	1,165,000
หัก ค่าลดหย่อน	30,000
เงินได้สุทธิเพื่อเสียภาษี	1,135,000
ภาษีที่ต้องชำระ	148,750
หัก ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	
- เงินเดือน	37,000
- เงินปันผล	50,000
หัก เครดิตภาษีเงินปันผล	125,000
ภาษีที่ต้องชำระเพิ่ม/(ชำระเกินที่ขอคืน)	(63,250)

จะใช้หรือไม่ใช้เครดิตภาษีเงินปันผลดี?

การพิจารณาเลือกใช้เครดิตภาษีเงินปันผลหรือไม่นั้น ควรเปรียบเทียบฐานภาษีเงินได้ของเรากับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่เราได้รับเงินปันผล

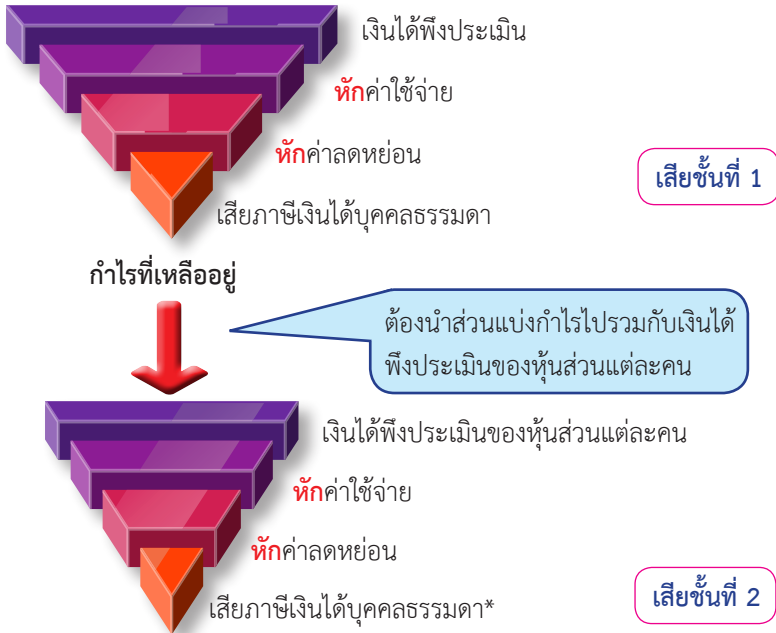
- ถ้าฐานภาษีเงินได้ของเรา มากกว่า อัตราภาษีเงินได้ของบริษัท ไม่ควรใช้เครดิตภาษีเงินปันผล
- ถ้าฐานภาษีเงินได้ของเรา น้อยกว่า อัตราภาษีเงินได้ของบริษัท ควรใช้เครดิตภาษีเงินปันผล

อย่าลืมเก็บหนังสือรับรองการหักภาษี
ที่จ่ายไว้เป็นหลักฐาน เพื่อกรมสรรพากร
ขอหลักฐานเพิ่มเติมภายหลังด้วยนะครับ

← กำไรจากหุ้นส่วนสามัญที่ไม่ใช่นิติบุคคล →

ส่วนแบ่งกำไรจากหุ้นส่วนสามัญต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนอีกรอบหนึ่ง โดยจัดเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 และไม่สามารถใช้เครดิตภาษีเงินปันผลได้

2) ค่าใช้จ่าย

ผู้ที่มีเงินได้ย่อมมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อหาเงินได้ ดังนั้นกฎหมายจึงอนุญาตให้บุคคลธรรมดาสามารถหักค่าใช้จ่ายได้ ประมวลรัษฎากรได้กำหนดวิธีการหักค่าใช้จ่ายไว้ 2 วิธี คือ

1. หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา³ เช่น ร้อยละ 40 ร้อยละ 70 ของรายได้ เป็นต้น ซึ่งอัตราที่กฎหมายกำหนดให้หักได้จะแตกต่างกันไปสำหรับเงินได้แต่ละประเภท การหักค่าใช้จ่ายวิธีนี้ไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานค่าใช้จ่าย

- หักเหมา ไม่ต้องใช้หลักฐาน
- หักตามจริง ต้องมีหลักฐานค่าใช้จ่ายด้วย

³ คู่มือการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา สำหรับเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภทได้ในภาคผนวก

2. หักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงตามความจำเป็นและสมควร ซึ่งจำเป็นต้องมีหลักฐานค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นการยืนยันว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้เกิดขึ้นจริงเพื่อการหารายได้

ค่าใช้จ่ายของกิจการ

สำหรับเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5,6,7 และ 8 รายจ่ายที่จะนำมาหักเป็นค่าใช้จ่าย ต้องมีลักษณะดังนี้

1. เป็นค่าใช้จ่ายตามปกติ มีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการประกอบธุรกิจ แต่ละประเภทหรือต่อเงินได้แต่ละชนิด
2. เป็นจำนวนที่สมควรและเหมาะสมแก่กิจการ
3. ไม่เป็นรายจ่ายที่กฎหมายห้ามมิให้หักเป็นรายจ่าย
4. ผู้มีเงินได้ต้องมีหลักฐานการหักค่าใช้จ่ายพร้อมที่จะให้พนักงานตรวจสอบได้

ตารางสรุปการหักค่าใช้จ่ายของเงินได้แต่ละประเภท

ประเภท	เงินได้	การหักค่าใช้จ่าย	
		เหมา	ตามจริง
1	เงินเดือน	40% สูงสุดไม่เกิน 60,000 บาท	✗
2	ค่าจ้าง	40% สูงสุดไม่เกิน 60,000 บาท	✗
3	ค่าลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา	0 - 40% สูงสุดไม่เกิน 60,000 บาท	✗
4	ดอกเบีย เงินปันผล	✗	✗
5	ค่าเช่า	10 - 30%	✓
6	ค่าวิชาชีพอิสระ	30 - 60%	✓
7	ค่ารับเหมา	70%	✓
8	เงินได้อื่นๆ	40 - 85%	✓

* ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

หมายถึง สามารถหักค่าใช้จ่ายได้

หมายถึง ไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายได้

3) ค่าลดหย่อน

ค่าลดหย่อน คือ จำนวนเงินที่กฎหมายกำหนดให้หักออกจากเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อให้เป็นการบรรเทาภาระภาษี ผู้ประกอบการสามารถนำค่าลดหย่อนที่ตนเองได้รับสิทธิมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินที่หักค่าใช้จ่ายแล้ว จึงนำไปคำนวณภาษี โดยค่าลดหย่อนที่สามารถนำมาใช้ได้ในปัจจุบันมีหลายรายการ เช่น

1. ค่าลดหย่อนส่วนตัวของผู้มีเงินได้/บุตร/คู่สมรส
2. ค่าเบี้ยประกันชีวิต
3. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
4. เงินลงทุนกองทุนหุ้นระยะยาว (LTF)
5. เงินลงทุนกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)
6. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อบ้านที่อยู่อาศัย
7. เงินสมทบที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม
8. ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา
9. เงินสนับสนุนเพื่อการศึกษา
10. ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามเณรหรือภริยา บุตรชบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ บิดามารดา หรือบุตรชบด้วยกฎหมายของสามเณรหรือภริยาของผู้มีเงินได้หรือบุคคลอื่นที่มีเงินได้เป็นผู้ดูแลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นต้น

4) การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดารอบสิ้นปีสำหรับผู้มีเงินได้ ประเภท 2-8 (ภงด.90)

ผู้มีเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 - 8 รวมกันเกิน 60,000 บาทต่อปีขึ้นไป ต้อง
คำนวณภาษี 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 คำนวณจากเงินได้สุทธิ

- เงินได้พึงประเมิน**ทุกประเภท** ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงธันวาคม (1)
- หัก ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด (2)
- (1) - (2) เหลือ เงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว (3)
- หัก ค่าลดหย่อนตามที่กฎหมายกำหนด (4)
- (3) - (4) เหลือ เงินได้สุทธิ (5)
- นำเงินได้สุทธิตาม (5) ไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (6)

วิธีที่ 2 คำนวณจากเงินได้พึงประเมิน

$$\text{ภาษี} = 0.50\% \times \text{เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 2 ถึง 8} \quad (7)$$

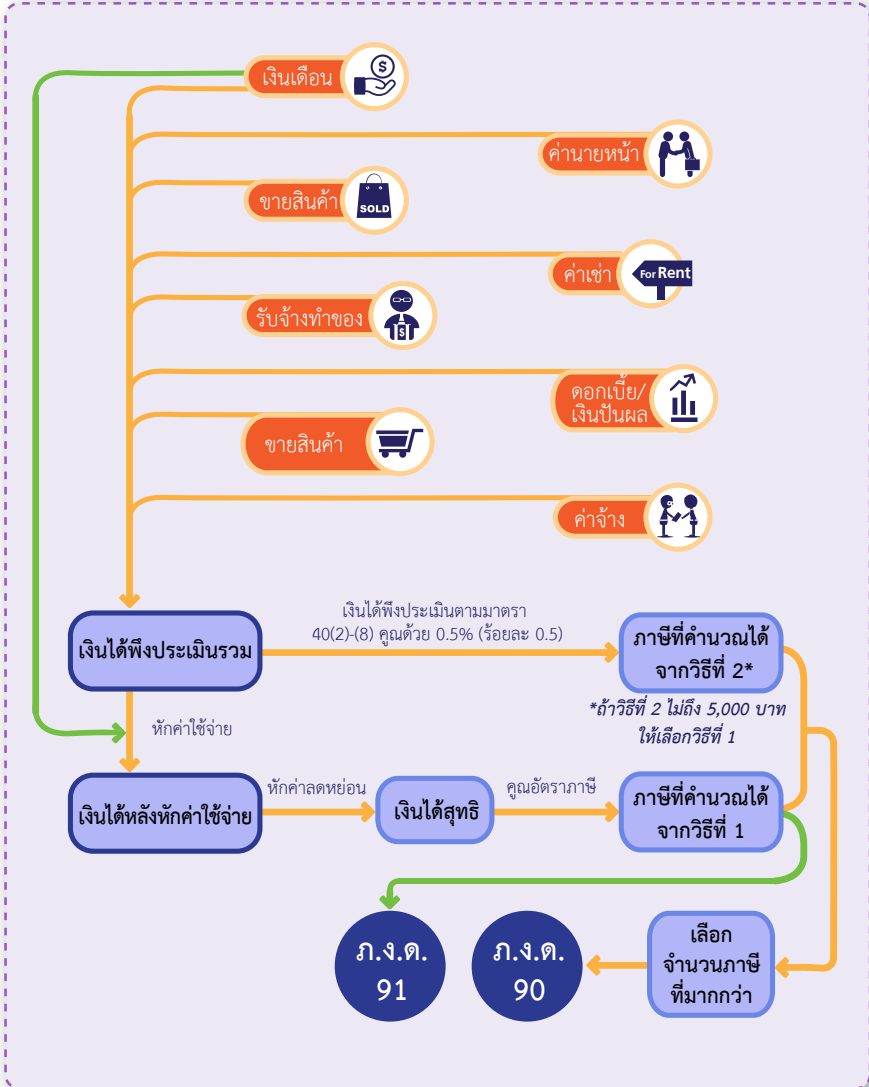
ภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ

หากคำนวณวิธีที่ 2 แล้ว มีภาษีไม่เกิน 5,000 บาท ให้ชำระภาษีจากวิธีที่ 1 หากคำนวณวิธีที่ 2 มีภาษีเกิน 5,000 บาท ให้เปรียบเทียบว่าวิธีใดมีจำนวนภาษีที่ต้องชำระสูงกว่าให้เสียภาษีตามวิธีนั้น

(6) – (7) ภาษีเงินได้ที่ต้องเสีย (เปรียบเทียบวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2)	(8)
หัก ภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายแล้ว	(9)
ภาษีเงินได้ครึ่งปีที่ชำระแล้ว	(10)
ภาษีเงินได้ชำระล่วงหน้า	(11)
เครดิตภาษีเงินปันผล	(12)
(8)-(9)-(10)-(11)-(12) ภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ	(13)

หากคำนวณแล้วพบว่าภาษีเงินได้ที่ต้องชำระเป็นลบ แสดงว่ามีการเสียภาษีไว้เกิน สามารถใช้สิทธิขอคืนภาษีได้

แผนภาพการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เงินได้สุทธิ	ช่วงเงินได้สุทธิ	อัตราภาษี ร้อยละ	ภาษีแต่ละชั้น เงินได้สุทธิ	ภาษีสะสม สูงสุดของชั้น
1 - 150,000	150,000	ได้รับการยกเว้น	0	0
150,001 - 300,000	150,000	5	7,500	7,500
300,001 - 500,000	200,000	10	20,000	27,500
500,001 - 750,000	250,000	15	37,500	65,000
750,001 - 1,000,000	250,000	20	50,000	115,000
1,000,001 - 2,000,000	1,000,000	25	250,000	365,000
2,000,001 - 4,000,000	2,000,000	30	600,000	965,000
4,000,001 ขึ้นไป		35		

วิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครั้งปี (ภงด.94)

หากมีรายได้ที่เป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 - 8 ในครั้งปีแรก คือ ระหว่างเดือนมกราคม - เดือนมิถุนายน ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป จะต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี (ภงด.94) ด้วย ซึ่งวิธีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณภาษีครั้งปีจากเงินได้สุทธิ (วิธีที่ 1)

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 ถึง 8 ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมิถุนายน (1)

หัก ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด (2)

(1) - (2) เหลือ เงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว (3)

หัก ค่าลดหย่อนหักได้กึ่งหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด (4)

(3) - (4) เหลือ เงินได้สุทธิ (5)

นำเงินได้สุทธิตาม (5) ไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (6)

ขั้นที่ 2 คำนวณภาษีครั้งปีจากเงินได้พึงประเมิน (วิธีที่ 2)

ภาษี = $0.5\% \times$ เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 ถึง 8 ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมิถุนายน (7)

ขั้นที่ 3 เปรียบเทียบภาษีตามวิธีที่ 1 กับวิธีที่ 2

หากภาษีที่คำนวณได้จากวิธีที่ 2 ไม่ถึง 5,000 บาท ให้เสียภาษีตามวิธีที่ 1 แต่ถ้าหากภาษีที่คำนวณได้จากวิธีที่ 2 เกิน 5,000 บาทให้เสียภาษีจากวิธีที่มียอดที่มากกว่า

ตัวอย่าง

นายซีมีรายได้จากการรับราชการเดือนละ 15,000 บาท และปล่อยบ้านให้เช่า โดยได้ค่าเช่าบ้านเดือนละ 50,000 บาท นอกจากนี้นายซียังได้บริจาคเงินให้สภาการศึกษาในเดือนมีนาคมเป็นเงิน 5,000 บาท สามารถคำนวณภาษีเงินได้ตาม ภ.ง.ด.94 ได้ดังนี้

วิธีที่1

เงินได้ค่าเช่าบ้าน ม.ค - มิ.ย.	300,000
หัก ค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา 30%	(90,000)
หัก ค่าลดหย่อนส่วนตัว	(15,000)
หัก เงินบริจาคตามที่จ่ายจริง	(5,000)
เงินได้สุทธิก่อนเสียภาษี	190,000

ภาษี = 2,000 บาท

**หักค่าลดหย่อนได้แค่
ครึ่งหนึ่งของทั้งปี**

เฉพาะเงินได้พึง
ประเมินประเภทที่ 5-8

วิธีที่2

ภาษี = $0.5\% \times 300,000 = 1,950$ บาท

ภาษีที่ต้องเสีย นายซีต้องเสียภาษีตามวิธีที่ 1 คือ 2,000 บาท เพราะภาษีที่คำนวณได้จากวิธีที่ 2 ไม่ถึง 5,000 บาท

ขั้นที่ 4 คำนวณภาษีเงินได้ครึ่งปีที่ต้องชำระ:

ภาษีที่ต้องเสียที่คำนวณได้จากขั้นตอนที่ 3 (8)

หัก จำนวนภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน (9)

(8) – (9) เหลือ ภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ (10)

ภาษีเงินได้ครึ่งปีที่ได้ชำระไปนี้ สามารถนำไปหักจากยอดภาษีรวมที่ต้องชำระ
ในตอนสิ้นปีได้ (เครดิต)

ข้อสังเกต

- การหักค่าใช้จ่าย กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้เต็มจำนวนเช่นเดียวกับการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี
- การหักลดหย่อน ให้หักได้เพียงกึ่งหนึ่งของอัตราที่ผู้มีเงินได้มีสิทธิ์หักทั้งปี
 - การหักลดหย่อนผู้มีเงินได้สามี ภรรยา และบุตร หักได้กึ่งหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด
 - การหักลดหย่อนหักได้กึ่งหนึ่งจะต้องเป็นการจ่ายจริงในเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนของปีภาษี
- จำนวนภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนที่จะนำมาหักออกจากภาษีครึ่งปีที่ต้องเสียภาษีนั้นจะต้องเป็นภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 ถึง 8 เท่านั้น

5) การยื่นแบบแสดงรายการ

— ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างไร และเมื่อใด?

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มี 2 ระยะ คือ

1. “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี” (ภงด.94) เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้เฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5,6,7 หรือ 8 ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายนไม่ว่าจะมีเงินได้ประเภทอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม โดยยื่นภายในเดือนกันยายนของปีภาษีนั้น และภาษีที่เสียนี้อาจนำไปหักออกจากยอดภาษีที่ต้องชำระตอนสิ้นปีได้

2. “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลิ้นปี” (ภงด.90 และ ภงด.91) เป็นการยื่นแบบแสดงรายการเงินได้พึงประเมินที่ได้รับแล้วตลอดทั้งปีภาษี โดยยื่นภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

- แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภ.ง.ด.94 ภายในเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน ของปี
- แบบแสดงรายการ ภ.ง.ด.90 และ ภงด.91 ภายในเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคมของปีถัดไป

ท่านสามารถยื่นแบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านทาง
อินเทอร์เน็ตได้ที่ www.rd.go.th

สรุปแบบที่ต้องยื่นและกำหนดเวลายื่นแบบ

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 90	มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท	มกราคม - มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 91	มีเฉพาะเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ประเภทเดียว	มกราคม - มีนาคม ของปีภาษีถัดไป
ภ.ง.ด. 93	มีเงินได้ขอชำระภาษีล่วงหน้า	ก่อนถึงกำหนดเวลาการยื่นแบบตามปกติ
ภ.ง.ด. 94	ยื่นครึ่งปีสำหรับผู้มีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 5,6,7 และ 8	กรกฎาคม - กันยายน ของปีภาษีนั้น

■ ถ้าไม่ยื่นแบบภาษีในกำหนดเวลาหรือยื่นไม่ถูกต้องจะเกิดอะไรขึ้น? ■**1. กรณีไม่ยื่นภายในกำหนดเวลา**

กรณีที่ยื่นแบบแสดงรายการล่าช้า ไม่เกิน 7 วัน จะต้องเสียเบี้ยปรับ 100 บาท หากล่าช้าเกิน 7 วัน จะต้องเสียเบี้ยปรับ 200 บาท และนอกจากจะต้องเสียเบี้ยปรับแล้ว ยังจะต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน (เศษของเดือนคิดเป็น 1 เดือน) ของเงินภาษีหรือที่ต้องชำระนั้น นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาการยื่นรายการจนถึงวันชำระภาษี เว้นแต่กรณีที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร ให้ขยายกำหนดเวลาชำระภาษีได้ จะเสียเงินเพิ่มร้อยละ 0.75

2. กรณีเจ้าพนักงานตรวจสอบออกหมายเรียก

หากเจ้าพนักงานตรวจพบว่าไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการไว้หรือยื่นแบบแสดงรายการไว้แต่ไม่ถูกต้อง นอกจากจะต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มตามข้อ 1 แล้ว ยังจะต้องรับผิดเสียเบี้ยปรับอีก 1 เท่า หรือ 2 เท่าของเงินภาษีที่ต้องชำระแล้วแต่กรณี

หากมีภาษีที่ชำระไว้เกินต้องทำอย่างไร?

หากคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องจ่ายตอนสิ้นปีแล้ว มีจำนวนน้อยกว่าภาษีที่ได้ชำระไว้ระหว่างปี ท่านสามารถขอคืนภาษีได้ ในกรณีมีเอกสารชัดเจนแสดงว่าได้มีการเสียภาษีไว้เกิน ผิด ชำหรือไม่มีหน้าที่ต้องเสีย กรมสรรพากรจะดำเนินการคืนเงินภาษีภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอคืนเงินภาษีด้วยแบบ ภ.ง.ด. 90/91 ที่แจ้งความประสงค์ขอคืนเงินภาษี

บทที่ 3

ภาษีเงินได้ นิติบุคคล

ภาษีเงินได้ นิติบุคคล

กิจการที่อยู่ในรูปแบบนิติบุคคล เช่น ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด มีหน้าที่จัดทำและนำส่งรายงานทางการเงินหรือบัญชีตามกฎหมายกำหนด และ ยื่นแบบแสดงรายการ “ภาษีเงินได้นิติบุคคล” ปีละ 2 ครั้ง

1) การจัดทำบัญชี

รายการบัญชีที่ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และบริษัทต้องจัดทำและส่งกรมสรรพากร ได้แก่

- งบแสดงฐานะทางการเงิน (งบดุล)
- งบกำไรขาดทุน
- งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (เฉพาะบริษัทจำกัด)

นอกจากจัดทำบัญชีตามรายการข้างต้นแล้ว นิติบุคคลต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบบัญชีรับรองงบการเงินเพื่อให้แน่ใจว่างบการเงินถูกจัดทำอย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี โดยผู้ตรวจสอบบัญชีต้องเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

- 1) ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant: CPA) - เป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชี ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547
- 2) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor: TA) - เป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรจากอธิบดีกรมสรรพากร ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป.98/2544ฯ

บริษัทต้องให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี แต่ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดเล็ก คือ ห้างหุ้นส่วนที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท มีสินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และมีรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี สามารถให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีได้

มาตรการส่งเสริมให้ SMEs จัดทำบัญชี โดยให้มีบัญชีและงบการเงิน ให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจการ

กรมสรรพากรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs ปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีให้ถูกต้อง มาตรการสำคัญมาตรการหนึ่งในการสนับสนุนนโยบายดังกล่าว กรมสรรพากรต้องส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs มีการจัดทำบัญชีในกิจการด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีอากร และเป็นการสะท้อนสภาพที่แท้จริงของการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตามการดำเนินนโยบายดังกล่าวนี้ ต้องมีมาตรการสนับสนุนควบคู่กัน เพื่อให้การจัดทำบัญชีของผู้ประกอบการมีความสะดวก ง่าย และ ประหยัดค่าใช้จ่าย

กรมสรรพากรจึงได้จัดทำโปรแกรมบัญชีอย่างง่ายสำหรับ SMEs (SMEs Accounting Software) เพื่ออำนวยความสะดวกกับผู้ประกอบการ SMEs ที่ประกอบธุรกิจซื้อขายไป และธุรกิจบริการ โดยให้ Download โปรแกรมได้ฟรีบน website กรมสรรพากร www.rd.go.th ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวรองรับการจัดทำรายงานทางการเงินต่างๆ ได้ทุกประเภท ผู้ประกอบการสามารถทำรายการซื้อ-ขายสินค้า รายการรับ-จ่ายชำระหนี้ มูลค่ายอดซื้อ ยอดขาย แล้วนำข้อมูลที่ได้บันทึกไปประมวลผลในรูปของรายงานทางบัญชีต่าง ๆ ได้แก่ รายงานภาษีซื้อ-ขาย รายงานการรับ-จ่ายชำระหนี้ รายงานข้อมูลเช็ค งบกำไรขาดทุน บัญชีแยกประเภท รายงานสินค้าคงเหลือ และ งบดุล พร้อมส่งข้อมูลไปบันทึกในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อนำรายละเอียดมาแสดงเป็นรายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย ใบกำกับภาษี และ แบบ ภ.พ.30 พร้อมใบแนบโดยอัตโนมัติ เพื่อยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีต่อกรมสรรพากรได้ทันที

กรมสรรพากรเชื่อมั่นว่า โปรแกรมบัญชีสำหรับ SMEs จะช่วยบรรเทาภาระด้านค่าใช้จ่ายให้กับผู้ประกอบการ SMEs ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถทำบัญชีได้ด้วยตัวเอง มีรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีอากรให้ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการสร้าง ความสมัครใจในการเสียภาษีอันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการจัดเก็บภาษีต่อไป

2) ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล

โดยทั่วไปแล้วฐานภาษีเงินได้นิติบุคคลจะคำนวณจาก“กำไรสุทธิ” แต่กำไรทางบัญชีตามงบกำไรขาดทุนที่กิจการได้จัดทำนั้น ยังไม่ใช่กำไรทางภาษี เนื่องจากมาตรฐานทางบัญชีที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินมีความแตกต่างจากเกณฑ์รายได้และค่าใช้จ่ายของกรมสรรพากร ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงรายการกำไร (ขาดทุน) ทางบัญชี ให้กลายเป็นกำไร (ขาดทุน) ทางภาษีเสียก่อน แล้วจึงค่อยนำกำไรดังกล่าวมาคำนวณภาษี

$$\text{กำไรทางบัญชี} = \text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย}$$

ไม่ใช่ฐานภาษี

ตัวอย่าง

งบกำไรขาดทุนของบริษัทที่มีผลขาดทุน 3 แสนบาท แต่ค่าใช้จ่ายจำนวน 1 ล้านบาทไม่มีเอกสารหลักฐานการจ่ายและเป็นรายจ่ายส่วนตัวของเจ้าของธุรกิจ ซึ่งรายจ่ายส่วนนี้ถือเป็น “รายจ่ายต้องห้าม” ไม่สามารถถือเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ ดังนั้น ผลขาดทุนทางบัญชีจำนวน 3 แสนบาทก็จะถูกบวกกลับเข้าไปด้วยค่าใช้จ่ายจำนวนดังกล่าว ทำให้บริษัทมีกำไรทางภาษี จำนวน 7 แสนบาทนั่นเอง

กำไร(ขาดทุน) สุทธิ = กำไร(ขาดทุน) ทางบัญชี +/- รายการปรับปรุง

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล = อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล x กำไรสุทธิ

ตัวอย่าง

บริษัท เอบีซี จำกัด มีกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษีในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา จำนวน 2,400,000 บาท และไม่ได้อยู่ในเกณฑ์ได้รับการลดและยกเว้นภาษีเงินได้ จึงต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 20

ภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัท เอบีซี จะคำนวณได้ ดังนี้

ภาษีเงินได้นิติบุคคล = $20\% \times 2,400,000 = 480,000$ บาท

3) อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลในปัจจุบันอยู่ที่ **ร้อยละ 20** ซึ่งเป็นอัตราที่มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ปีภาษี 2556

สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) คือ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายได้จากการขายสินค้าและบริการไม่เกิน 30 ล้านบาทในรอบระยะเวลาบัญชี จะได้รับยกเว้นภาษีในส่วนกำไรสุทธิ 300,000 บาทแรก และได้รับการลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 10 สำหรับกำไรสุทธิส่วนที่เกิน 300,000 บาท เป็นเวลา 2 รอบระยะเวลาบัญชีแต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2559

อัตราภาษีสำหรับ SMEs

กำไรสุทธิ (บาท)	อัตราภาษี	
	ปี 2558 - 2559	ปี 2560 เป็นต้นไป
0 - 300,000	ได้รับการยกเว้น	ได้รับการยกเว้น
300,001 - 3,000,000	ร้อยละ 10	ร้อยละ 15
3,000,001 ขึ้นไป	ร้อยละ 10	ร้อยละ 20

SMEs ได้รับการลดภาษีเงินได้ ถ้า

- ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท
- รายได้ไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี

หากบริษัท เอบีซี จำกัด ตามตัวอย่างก่อนหน้า มีทุนจดทะเบียน 1 ล้านบาท และมีรายได้ในรอบบัญชีที่ผ่านมา 20 ล้านบาท บริษัทจะได้รับการลดและยกเว้นภาษีเงินได้

กำไรสุทธิ	อัตรากำไร	ภาษี
300,000	ได้รับการยกเว้น	0
300,001 - 2,400,000	ร้อยละ 10	$0.10 \times 2,100,000 = 210,000$

นิติบุคคล โดยภาษีเงินได้ของบริษัท เอบีซี จะคำนวณได้ ดังนี้

บริษัท เอบีซี มีภาษีเงินได้ที่ต้องชำระจำนวน 210,000 บาท

มาตรการภาษีเพื่อ SMEs
ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ประกอบ
กิจการขนาดเล็กได้เยอะเลย

มาตรการภาษีสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up)

ให้มีการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชี ให้กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลโดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่จดทะเบียนจัดตั้งตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559 โดยมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีไม่เกิน 5 ล้านบาท และมีรายรับจากการขายสินค้าและบริการไม่เกิน 30 ล้านบาท

2. ประกอบธุรกิจในอนาคตที่มุ่งเน้นการพัฒนายุทธศาสตร์ (New Engine of Growth) โดยอาศัยการใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในการออกแบบและพัฒนาเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตหรือให้บริการอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ โดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายต้องผ่านการรับรองจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

3. ยื่นคำร้องขอและได้รับอนุมัติจากกรมสรรพากร โดยจะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 5 รอบระยะเวลาบัญชี นับจากวันที่ได้รับอนุมัติจากกรมสรรพากร สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีดังต่อไปนี้

3.1 กรณีที่รอบระยะเวลาบัญชีเริ่มในหรือหลังวันที่ยื่นคำร้องขอและได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร ให้นำรอบระยะเวลาบัญชีนั้นเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรก หรือ

3.2 กรณีที่มีการยื่นคำร้องขอและได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากร ระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีใด ให้นับรอบระยะเวลาบัญชีนั้นเป็นรอบระยะเวลาบัญชีแรก แม้ว่ามีระยยะเวลาน้อยกว่าสิบสองเดือนก็ตาม

รายรับที่ได้จากการประกอบกิจการในช่วงระยะเวลาที่ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี ต้องเป็นรายรับเฉพาะ หรือ เกี่ยวเนื่องกับสินค้าและบริการที่เกิดจากกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Engine of Growth) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของรายรับที่ได้จากการประกอบกิจการทั้งหมดในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี

ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งในรอบระยะเวลาบัญชีใด ให้การได้รับสิทธิเป็นอันระงับเฉพาะรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

จะต้องไม่ใช้สิทธิการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

4) รายจ่ายต้องห้าม

ในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล กฎหมายห้ามไม่ให้นำค่าใช้จ่ายบางรายการมาหักเป็นรายจ่าย ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา 65 ตรีแห่งประมวลรัษฎากร

“รายจ่ายต้องห้าม” แบ่งตามลักษณะได้ดังนี้

1. รายจ่ายที่กัณไว้ใช้จ่ายเพื่อการใดโดยเฉพาะซึ่งมิได้มีการจ่ายจริง ได้แก่

- เงินสำรอง
- เงินกองทุน

ตัวอย่าง

บริษัทมีแผนจะซื้อเครื่องจักรสำหรับโรงงานใหม่ จึงได้กันเงินไว้สำหรับซื้อเครื่องจักร เงินที่เตรียมไว้สำหรับซื้อเครื่องจักรไม่นับว่าเป็นรายจ่าย เพราะจัดว่าเป็นเงินสำรอง คือ เงินที่บริษัทได้กันไว้เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของบริษัท โดยไม่มีข้อผูกพันที่จะต้องจ่าย

2. รายจ่ายเพื่อประโยชน์เฉพาะบุคคล ได้แก่

- รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการส่วนตัว การให้โดยเสน่หา หรือการกุศลที่มีใช้การกุศลสาธารณะ
- ค่ารับรองหรือค่าบริการส่วนที่จ่ายเกินสมควรหรือเกินกว่าเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด
- การถอนเงินของหุ้นส่วนโดยไม่มีค่าตอบแทนในทางหุ้นส่วนนิติบุคคล
- เงินเดือนของผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนที่จ่ายเกินสมควร

ตัวอย่าง

นายเอเป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัท เอบีซี จำกัด ได้พาครอบครัวไปเที่ยวเชียงใหม่ในช่วงวันหยุดยาว นายเอได้เก็บใบเสร็จหลักฐานค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าอาหาร ค่าที่พัก และค่าน้ำมันรถ เพื่อนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัท

ถึงแม้รายจ่ายดังกล่าวจะมีหลักฐานการจ่ายเงินมาแสดงครบถ้วน แต่จะนับเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิของบริษัทไม่ได้ เพราะเป็นรายจ่ายส่วนตัวของกรรมการ ผู้จัดการ ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท

3. รายจ่ายเพื่อทรัพย์สินหรือค่าใช้จ่ายทรัพย์สิน ได้แก่

- รายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน
- ค่าตอบแทนแก่ทรัพย์สินที่บริษัทเป็นเจ้าของและใช้เอง
- ค่าซื้อทรัพย์สินที่เกินสมควร
- ค่าของทรัพย์สินากรธรรมชาติที่สูญสิ้นไป
- ค่าของทรัพย์สินที่ตีราคาต่ำลง
- รายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
- รายจ่ายที่กำหนดขึ้นเองหรือพิสูจน์ไม่ได้

ตัวอย่าง

บริษัทได้ลงทุนซื้อเครื่องจักรใหม่ จำนวนเงินที่บริษัทจ่ายไปเพื่อซื้อเครื่องจักร จัดเป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุน ห้ามนำมาหักเป็นรายจ่ายในปีที่จ่าย ทั้งจำนวน แต่จะหักได้ในรูปของค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา

4. รายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่

- เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ค่าปรับทางอาญา และภาษี
- รายจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ดอกเบี้ยที่คิดให้สำหรับเงินทุน เงินสำรอง หรือเงินกองทุนของตนเอง
- ผลเสียหายและผลขาดทุนจากรอบบัญชีก่อน
- รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อหากำไรหรือเพื่อกิจการโดยเฉพาะ
- รายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อกิจการในประเทศไทยโดยเฉพาะ

ตัวอย่าง

บ้านของนายเอใช้เป็นออฟฟิศของบริษัท เอบีซี จำกัดด้วย นายเอจะนำค่าสาธารณูปโภคที่เกิดขึ้นในบ้านทั้งหมด อาทิ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าอินเทอร์เน็ต มาหักเป็นค่าใช้จ่ายของบริษัททั้งหมดไม่ได้ เนื่องจากค่าสาธารณูปโภคบางส่วนเกิดจากการพักอาศัยของนายเอ ไม่ใช่รายจ่ายเพื่อกิจการ

5. รายจ่ายที่กำหนดขึ้นเองหรือพิสูจน์ไม่ได้ ได้แก่

- รายจ่ายที่กำหนดขึ้นเองโดยไม่มีกรจ่ายจริง หรือรายจ่ายซึ่งควรจะได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีอื่น
- รายจ่ายซึ่งพิสูจน์ไม่ได้ว่าใครเป็นผู้รับ
- รายจ่ายที่กำหนดจ่ายจากกำไร

ตัวอย่าง

บริษัท เอบีซี จำกัด ได้รับรองลูกค้าโดยจ่ายเป็นค่าอาหารให้แก่ร้านอาหารเป็นเงิน 5,000 บาท แต่ทางร้านไม่ได้ออกใบเสร็จรับเงินให้ บริษัทจะหักรายจ่ายดังกล่าวไม่ได้ เพราะเป็นรายจ่ายซึ่งพิสูจน์ผู้รับไม่ได้

นิติบุคคล

จดทะเบียนพาณิชย์

(หากเข้าข่ายกิจการที่ต้องจด)

ID.12345

มีกำไรสุทธิจากรูจิก

จากทั้งภายใน/ภายนอกประเทศ

ภายใน 2 เดือน
จากวันที่สุดท้าย
ของ 6 เดือนแรก

ภ.ง.ด. 51
(ครึ่งรอบ) ◐

ภ.ง.ด. 50
(เต็มรอบ) ●

ภายใน 150 วัน
จากวันที่สุดท้าย
ของรอบบัญชี

(ยื่นผ่านอินเทอร์เน็ตได้)

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา

5) ภาษีเงินได้นิติบุคคลรอบครึ่งปี (ภ.ง.ด.51)

กิจการที่เป็นนิติบุคคลมีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลปีละ 2 ครั้ง คือ รอบครึ่งปี (ภ.ง.ด.51) และรอบสิ้นปี (ภ.ง.ด. 50)

นิติบุคคลจะไม่ต้องยื่นภาษีเงินได้รอบครึ่งปีก็ต่อเมื่อเริ่มประกอบกิจการเป็นปีแรก หรือ ยกเลิกกิจการ ซึ่งทำให้มีรอบระยะเวลาบัญชีไม่ครบ 12 เดือน

นิติบุคคลต้องยื่นภาษีเงินได้ปีละ 2 ครั้ง

- รอบครึ่งปี (ภ.ง.ด.51)
- รอบสิ้นปี (ภ.ง.ด. 50)

สำหรับการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลรอบครึ่งปีนั้น มีความแตกต่างจากการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีรอบสิ้นปี เนื่องจากกำไรสุทธิที่นำมาคำนวณภาษีรอบครึ่งปีไม่ใช่กำไรสุทธิที่เกิดขึ้นจริง แต่เป็น **“ประมาณการกำไรสุทธิ”** ของกิจการ โดยกิจการจะต้องประมาณการกำไรสุทธิทั้งปี และเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลรอบครึ่งปีโดยคำนวณจากครึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิทั้งปี เช่น

ตัวอย่าง

บริษัท เอบีซี จำกัด ประมาณการว่าปีนี้ทั้งปีจะมีกำไรสุทธิ 4,000,000 บาท ภาษีเงินได้นิติบุคคลรอบครึ่งปีของ บริษัท เอบีซี จะคำนวณได้จาก ครึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิทั้งปี คือ 2,000,000 บาท คุณกบ้อตราภาษีที่กฎหมายกำหนด คือร้อยละ 20 ดังนั้น บริษัท เอบีซี จึงต้องยื่นเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลรอบครึ่งปีเป็นจำนวนเงิน 400,000 บาท

— จะเกิดอะไรขึ้นหากประมาณการกำไรสุทธิไว้ต่ำเกินไป —

หากประมาณการกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีขาดไปเกินร้อยละ 25 โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 20 ของจำนวนเงินภาษีที่ชำระขาดไปตอนรอบครั้งปี

อย่างไรก็ตาม กำไรสุทธิอาจคลาดเคลื่อนไปอย่างมากจากที่ประมาณไว้ ด้วยเหตุสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น จึงได้มีการอนุโลมให้บริษัทที่ได้ยื่นเสียภาษีรอบครั้งปี ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ได้ยื่นไว้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่แล้ว ให้ถือว่าการประมาณการดังกล่าวมีเหตุอันสมควร ไม่ต้องเสียเงินเพิ่ม

ตัวอย่าง

บริษัท เอบีซี ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.51) โดยประมาณการกำไรสุทธิทั้งปีไว้ จำนวน 4,000,000 บาท แต่ปรากฏว่าเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี บริษัทมีกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ จำนวน 6,000,000 บาท

บริษัทแสดงประมาณการกำไรสุทธิทั้งปีตามแบบ ภ.ง.ด. 51 ต่ำกว่ากำไรสุทธิจริงที่ได้ ยื่นแบบ ภ.ง.ด.50 เมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีไปจำนวน 2,000,000 บาท หรือคิดเป็น ร้อยละ 50 ซึ่งถือว่าบริษัทได้ประมาณการขาดไปเกินกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิตามแบบ ภ.ง.ด.50

ดังนั้นบริษัท เอบีซี จะต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 20 ของภาษีที่ได้ชำระไว้ขาดไป ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

1. กำไรสุทธิตาม ภ.ง.ด.50 = 6,000,000 บาท กึ่งหนึ่งของกำไรสุทธิของบริษัท = 3,000,000 บาท
2. จำนวนภาษีเงินได้ นิติบุคคลตามอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมภาษีที่คำนวณได้ = $3,000,000 \times 20\% = 600,000$ บาท
3. ดังนั้นภาษีที่ยื่นขาดไปจำนวน $(600,000 - 400,000) = 200,000$ บาท มีผลให้บริษัทต้องเสียเงินเพิ่ม 20 % ของภาษีที่ชำระขาดไป = $(200,000 \times 20\%)$ คือ = 40,000 บาท

อย่างไรก็ตาม หากรอบบัญชีก่อนหน้านี้ บริษัท เอบีซี มีกำไรสุทธิ 3,000,000 บาท กึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิในปีนี้เป็น 2,000,000 บาท ก็จะมากกว่า กึ่งหนึ่งของกำไรสุทธิในรอบบัญชีก่อนหน้านี้ ดังนั้นบริษัท เอบีซี จึงไม่ต้องเสียค่าปรับ

6) การยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล

นิติบุคคลต้องทำการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล ปีละ 2 รอบคือ

- ภาษีเงินได้นิติบุคคลรอบครึ่งปี (ภ.ง.ด.51) ต้องยื่นภายใน 60 วันนับจากวันสุดท้ายของทุก 6 เดือนแรกของรอบระยะเวลาบัญชี
- ภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิรอบสิ้นปี (ภ.ง.ด.50) ต้องยื่นภายใน 150 วันนับจากวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีในปีนั้น

ช่องทางการยื่นแบบภาษีเงินได้

- สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา
- ผ่านอินเทอร์เน็ต ที่เว็บไซต์ของกรมสรรพากร <http://www.rd.go.th>

สรุปแบบที่ต้องยื่นและกำหนดเวลายื่นแบบ

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.ง.ด. 51	ภาษีเงินได้นิติบุคคลรอบครึ่งปี	ภายใน 60 วันนับจากวันสุดท้ายของทุก 6 เดือนแรกของรอบระยะเวลาบัญชี
ภ.ง.ด. 50	ภาษีเงินได้นิติบุคคลรอบสิ้นปี	ภายใน 150 วันนับจากวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีในปีนั้น

— ถ้าไม่ยื่นแบบภาษีในกำหนดเวลาหรือยื่นไม่ถูกต้องจะเกิดอะไรขึ้น? —

การยื่นแบบล่าช้ากรณีที่มิได้ยื่นแบบแสดงรายการตามกำหนดเวลา จะต้องเสียเบี้ยปรับ ดังนี้

- กรณียื่นแบบแสดงรายการ ภายใน 7 วันนับตั้งแต่วันพ้นกำหนดยื่นรายการ ต้องระวางโทษปรับ 1,000 บาท
- กรณียื่นแบบแสดงรายการหลังจาก 7 วันนับตั้งแต่วันพ้นกำหนดเวลายื่นรายการต้องระวางโทษปรับ 2,000 บาท

ถ้าหากมีเงินภาษีต้องชำระ ยังต้องรับผิดชอบเสียเงินเพิ่มตามในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือนอีกด้วย

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) หรือ VAT เป็นการเก็บภาษีจากการขายสินค้าหรือการให้บริการในแต่ละขั้นตอนการผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ทั้งที่ผลิตภายในประเทศและที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ในปัจจุบันภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 สำหรับสินค้าและบริการที่ถูกใช้ภายในประเทศ

1) ใครบ้างที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม?

ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ขายสินค้าหรือให้บริการ ที่มีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปี ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ. 01) ภายใน 30 วันนับแต่วันที่มียารับเกิน

บุคคลธรรมดาที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มถ้ามีรายรับเกิน 1.8 ล้านบาท ต่อปี

- รายรับยังไม่ถึง 1.8 ล้านบาท ต่อปีก็จัดได้
- จัดได้ตั้งแต่ 6 เดือนก่อนเริ่มประกอบกิจการ

กิจการที่ยังมีรายรับไม่ถึง 1.8 ล้านบาทต่อปี สามารถยื่นขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ก่อนได้เช่นกัน โดยสามารถจัดได้ตั้งแต่ 6 เดือน ก่อนวันเริ่มประกอบกิจการ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดจากการจดทะเบียนล่าช้า เช่น เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม เป็นต้น

มีกิจการบางประเภทที่ได้รับ
การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งกิจการ
ประเภทนี้ แม้มีรายรับเกิน 1.8 ล้าน
บาทต่อปี ก็ไม่ต้องไปจดทะเบียน VAT
เช่น

- ขายพืชผลทางการเกษตร
- ขายสัตว์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต
- ขายปุ๋ย
- ขายอาหารสัตว์
- ขายหนังสือพิมพ์

2) วิธีการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต้องใช้แบบคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือ
แบบ ภพ. 01 ซึ่งสามารถยื่นแบบได้ผ่าน 2 ช่องทาง คือ

- ยื่นแบบคำขอผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่ www.rd.go.th
- ยื่นแบบคำขอด้วยกระดาษ ณ หน่วยงานจดทะเบียนที่ตั้งสถานประกอบการ

โดยต้องยื่นคำขอจดทะเบียนภายใน 30 วันนับแต่วันที่มียารับเกิน หรืออาจจะ
เริ่มจดก่อนที่รายรับถึงเกณฑ์ก็ได้ โดยสามารถเริ่มจดได้ตั้งแต่ 6 เดือนก่อนเริ่มประกอบ
กิจการ

■ สถานที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

- สถานประกอบการใน กทม. ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในเขตท้อง
ที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่
- สถานประกอบการนอก กทม. ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ในเขต
ท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

- หากมีสถานประกอบการหลายแห่งยื่น ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาในท้องที่เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่เพียงแห่งเดียว

เมื่อกรมสรรพากรได้รับคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบ ภพ.01 พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว จะมีการออก “ใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม” (แบบ ภพ.20) ให้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งจะมีผลให้ผู้ประกอบการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ระบุไว้ในใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นต้นไป

3) จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วมีหน้าที่อะไรบ้าง?

ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการและออกใบกำกับภาษี เพื่อเป็นหลักฐานในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม
2. จัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด
3. ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มทุกเดือน

1. เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการและออกใบกำกับภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มต้องเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 ของราคาสินค้าและบริการ และต้องออกใบกำกับภาษีไว้เป็นหลักฐานในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย

2. จัดทำรายงานตามที่กฎหมายกำหนด

รายงานที่ผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มต้องทำเพิ่มเติมจากรายงานปกติ ได้แก่

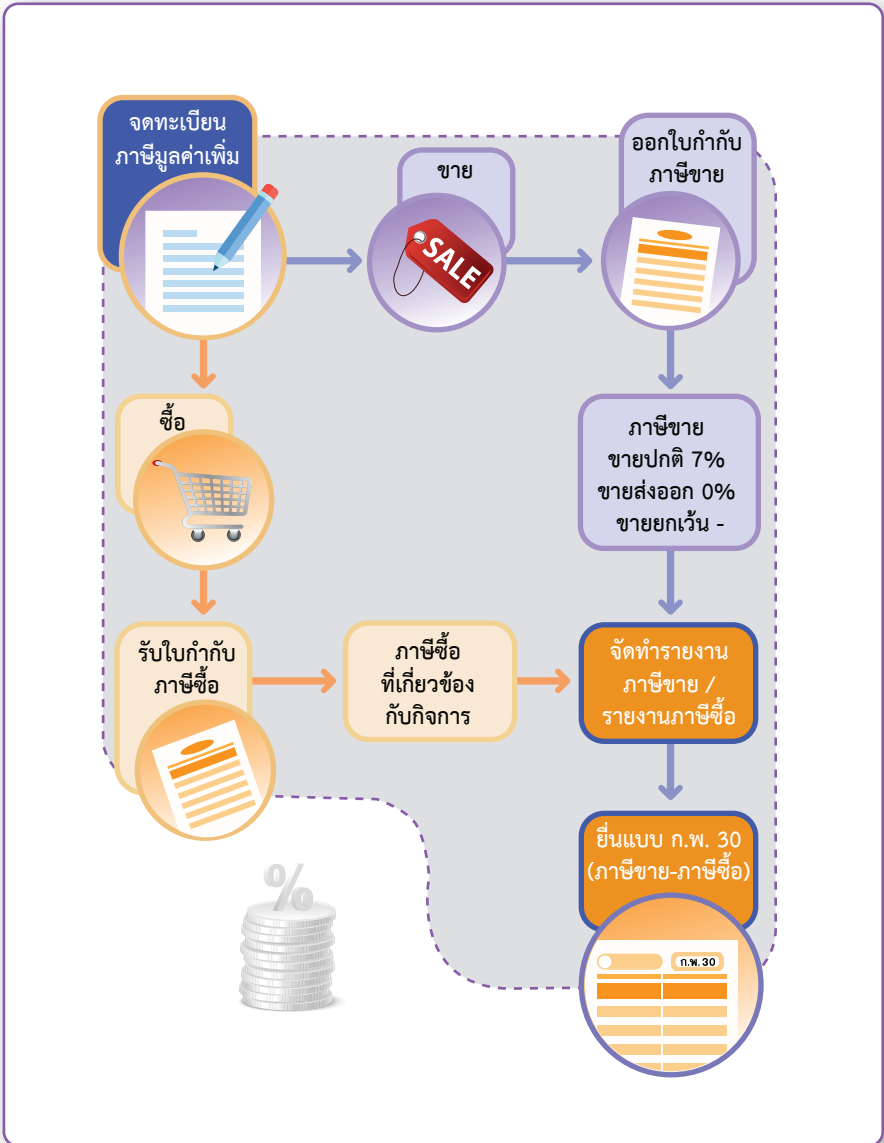
- รายงานภาษีซื้อ
- รายงานภาษีขาย
- รายงานสินค้าและวัตถุดิบ

3. ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้อง ยื่นแบบ ภ.พ.30 พร้อมชำระภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) เป็นรายเดือน ทุกเดือนภาษี ไม่ว่าจะมีการขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม โดยให้ยื่นแบบภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

- ยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 30) ทุกเดือน
- ยื่นแบบภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป
- ไม่มีรายได้ก็ต้องยื่นแบบ

หน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

4) วิธีคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องชำระ:

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มให้คำนวณโดยการนำภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี ดังนี้

$$\text{ภาษีมูลค่าเพิ่มต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

หากผลจากการคำนวณภาษีพบว่า ภาษีขายมากกว่าภาษีซื้อ ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องนำส่งเงินภาษีต่อกรมสรรพากรเท่ากับส่วนต่างนั้น แต่หากภาษีขายน้อยกว่าภาษีซื้อ ผู้ประกอบการมีสิทธิได้รับคืนภาษีซื้อ โดยผู้ประกอบการจะขอคืนภาษีซื้อเป็นเงินสดหรือให้นำเครดิตภาษีไปชำระภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนถัดไปได้

- ภาษีขาย > ภาษีซื้อ → ชำระภาษี
- ภาษีขาย < ภาษีซื้อ → ขอคืนภาษี

นิยามภาษีขาย และ ภาษีซื้อ

ภาษีขาย (Output Tax)

- ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ เมื่อมีการขายสินค้าหรือรับค่าบริการ รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่เสียภาษี ในกรณีที่เป็นการขายสินค้า เช่น มีสินค้าขาดหายไปจากสต็อกโดยไม่มีเหตุอันควร

ทำสต็อกไม่ถูกต้อง หากสรรพากรตรวจพบว่ามีสินค้าขาดหายไป ก็นับว่าเป็นการขายสินค้าเกิดขึ้น ต้องเสียภาษีขายด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรหมั่นตรวจสอบความถูกต้องของสต็อกสินค้าด้วย

CAUTION !

ภาษีซื้อ (Input Tax)

หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มอื่นเรียกเก็บจากการซื้อสินค้าหรือรับบริการเพื่อใช้ในการประกอบกิจการของตนเอง

ภาษีซื้อต้องห้าม

กฎหมายไม่อนุญาตให้นำภาษีซื้อบางรายการมาหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มหรือนำมาขอคืนภาษี เช่น

- ภาษีซื้อที่ไม่มีหลักฐานใบกำกับภาษี
- ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีอย่างย่อ
- ภาษีซื้อที่เกิดจากรายจ่ายเพื่อการรับรอง
- ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีที่ออกโดยผู้ไม่มีสิทธิ์ออกใบกำกับภาษี
- ภาษีซื้อตามใบกำกับภาษีปลอม

- ภาษีซื้อที่เกิดจากการซื้อทรัพย์สินเพื่อใช้ หรือจะใช้ในกิจการประเภทที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น กิจการขนส่งสินค้า สถานพยาบาล⁴

5) หากไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจะเกิดอะไรขึ้น?

หากกิจการมีรายได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ มากกว่า 1.8 ล้านบาทต่อปีแต่ไม่ได้จดทะเบียนภายในเวลาที่กำหนด จะมีผลดังนี้

- สำหรับรายรับส่วนที่เกินเกณฑ์ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (1.8 ล้านบาทต่อปี) ผู้ประกอบการจะต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มด้วยตนเอง โดยไม่สามารถเรียกเก็บค่าภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการได้
- ไม่สามารถออกใบกำกับภาษีได้เนื่องจากยังไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ต้องเสียเบี้ยปรับ 2 เท่าของเงินภาษีที่ต้องเสียในเดือนภาษีตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือเป็นเงิน 1,000 บาทต่อเดือนภาษีแล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า
- เสียเงินเพิ่มอัตร้อยละ 1.5 ต่อเดือน
- ไม่มีสิทธินำภาษีมูลค่าเพิ่มที่ตนเองถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บมาถือเป็นภาษีซื้อหักออกจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องเสียได้

⁴ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.rd.go.th ภายใต้หัวข้อ “ความรู้เรื่องภาษี” > “ภาษีมูลค่าเพิ่ม”

ตัวอย่าง

นายเอเริ่มเปิด Page ขายรองเท้าใน Facebook ตั้งแต่ปี 2555 ในปีแรกที่นายเอเริ่มกิจการ นายเอมีรายได้จากการขายผ่าน Facebook เป็นจำนวน 400,000 บาท ต่อมาในปี 2556 ยอดขายรองเท้าของนายเอเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เนื่องจากเพื่อนสนิทของนายเอที่เป็นดาราดัง ได้ช่วยนายเอโปรโมทร้านรองเท้าผ่าน Instagram จนทำให้ยอดขายของร้านรองเท้าของนายเอเพิ่มขึ้นเป็น 2,500,000 บาท ในปี 2556 โดยมีรายได้ครบ 1,800,000 บาท เมื่อสิ้นเดือนตุลาคม 2556

นายเอไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจนกระทั่งนายเอได้รับแจ้งเดือนจากกรมสรรพากรในเดือน ธันวาคม 2556 โดยนายเอมีรายได้จากการขายรองเท้าในเดือนพฤศจิกายน เป็นจำนวน 300,000 บาท

- ในเดือน พฤศจิกายน 2556 ภาษีขายของร้านรองเท้าของนายเอคิดได้เป็นจำนวน $7\% \times 300,000 = 21,000$ บาท
- นายเอไม่สามารถนำภาษีซื้อมาหักได้เพราะยังไม่ได้เป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม
- นายเอมีภาระภาษีมูลค่าเพิ่มที่ค้างชำระในเดือน พ.ย. เป็นจำนวน 21,000 บาท
- เบี้ยปรับสองเท่าของเงินภาษี คิดได้เป็น $2 \times 21,000 = 42,000$ บาท
- เงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือน คิดเป็น $1.5\% \times 21,000 = 315$ บาท
- นายเอต้องชำระภาษี พร้อมทั้งเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น $21,000 + 42,000 + 315 = 63,315$ บาท

ค่าปรับสูงเหมือนกันนะ
ฉะนั้นควรรีบไปจดทะเบียน
ไว้ก่อนดีกว่า

6) การยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องยื่นแบบ ภ.พ.30 เป็นรายเดือนทุกเดือนภาษี ไม่ว่าจะมีการขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม โดยให้ยื่นแบบภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

ในกรณีผู้ประกอบการมีสถานประกอบการหลายแห่ง ให้แยกยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีเป็นรายสถานประกอบการ วันแต่ได้ยื่นคำร้องขออนุมัติยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีรวมกัน (ภ.พ.02) เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรแล้ว ก็สามารถยื่นแบบ ภ.พ.30 รวมกันได้ตั้งแต่เดือนภาษีที่อธิบดีกำหนดเป็นต้นไป

ช่องทางการยื่นแบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มสามารถยื่นแบบ ภ.พ. 30 ผ่านช่องทาง
ดังนี้

- 1) การยื่นแบบฯ และชำระภาษีที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา
- 2) การยื่นแบบฯ และชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต
- 3) การยื่นแบบฯ ผ่านอินเทอร์เน็ตและชำระภาษี ผ่านช่องทางการชำระ
เงินที่มีข้อตกลงกับกรมสรรพากร เช่น ธนาคารพาณิชย์ เคาน์เตอร์เซอร์วิส
ไปรษณีย์ไทย เป็นต้น

สรุปแบบที่ต้องยื่นและกำหนดเวลายื่นแบบ

ชื่อแบบ	ใช้ยื่นกรณี	กำหนดเวลายื่น
ภ.พ. 30	ประกอบการจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเสียภาษีที่ คำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษี ซื้อในแต่ละเดือนภาษี	ตั้งแต่วันที่ 1-15 ของเดือนถัดไป ทุกเดือนไม่ว่าเดือนภาษีนั้นจะมี รายรับหรือไม่

บทที่ 5

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ผู้ประกอบการที่มีการจ่ายเงินเดือนให้กับพนักงาน หรือจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับทำงานให้ มีหน้าที่ต้อง “หัก ภาษี ณ ที่จ่าย” หากรายการจ่ายเงินนั้นเข้าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

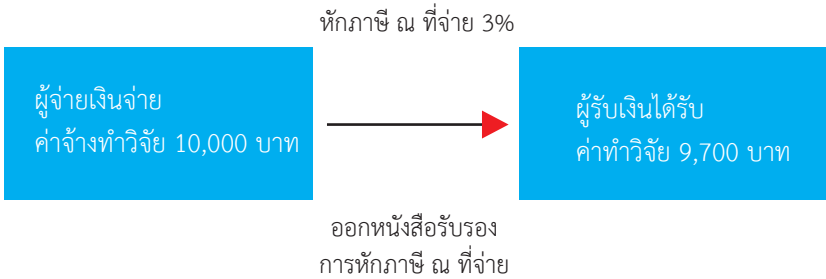
1) ภาษีหัก ณ ที่จ่ายคืออะไร?

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย คือ เงินที่ผู้จ่ายเงิน “หัก” ไว้ก่อนที่จะจ่ายให้กับผู้รับเงิน แล้วเอาเงินนั้นนำส่งให้กับรัฐ นั่นทำให้ผู้รับเงินไม่ได้รับเงินเต็มจำนวน แต่จะได้เงินเป็นจำนวนหลังหักภาษี ณ ที่จ่ายไปแล้ว พร้อมกับเอกสารหลักฐานการหักเงินที่เรียกว่า “หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย”

ตัวอย่าง

บริษัท เอปี้ซี จ้างนาย ก. ให้ทำงานวิจัยชิ้นหนึ่ง โดยให้ค่าจ้างเป็นเงิน 10,000 บาท

- ค่าจ้างทำงานวิจัยต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 3% คิดเป็นเงินจำนวน 300 บาท
- บริษัท เอปี้ซี ต้องจ่ายเงินให้นาย ก. 9,700 บาท ส่วนอีก 300 บาทที่หักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ บริษัทต้องนำส่งกรมสรรพากรพร้อมแบบแสดงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ในด้านของผู้จ่ายเงินยังต้องจ่ายเงินเต็มจำนวน เพียงแต่จ่ายให้กับผู้รับเงินโดยตรง
ส่วนนี้ แล้วให้สรรพากรอีกส่วนหนึ่งนั่นเอง

สำหรับการจ่ายเงินที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้มีการหักภาษี ณ ที่จ่าย ผู้จ่าย
เงินก็จ่ายเงินให้ผู้รับเต็มจำนวน โดยไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

2) ทำไมจึงต้องมีภาษีหัก ณ ที่จ่าย?

การหักภาษี ณ ที่จ่ายเป็นการทยอยจ่ายภาษีล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระ
ของผู้มีเงินได้ ให้ไม่ต้องเสียภาษีเป็นเงินก้อนใหญ่เมื่อถึงเวลายื่นภาษีรอบสิ้นปี เพราะ
ภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายไว้ถือเป็นภาษีที่ชำระล่วงหน้าไปแล้ว สามารถนำมาใช้เป็นเครดิต
ภาษีเมื่อยื่นภาษีตอนสิ้นปีได้

และหากผู้มีเงินได้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เกินกว่าภาระที่ต้องจ่ายจริง เช่น มีภาระ
ต้องจ่ายภาษีตอนยื่นภาษี 50,000 บาท แต่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตอนรับเงินไป 60,000
บาท ผู้มีเงินได้ก็มีสิทธิ์ขอเงินคืนภาษีที่จ่ายเกินไป 10,000 บาท ได้อีกด้วย

3) ใครบ้างที่มีหน้าที่ “หัก” เงินได้ ณ ที่จ่าย

หลายคนอาจจะคิดว่าเฉพาะบริษัท หรือนิติบุคคลเท่านั้นที่ต้องหัก ณ ที่จ่าย แต่จริงๆแล้ว ผู้ที่มีหน้าที่หักเงินได้ ณ ที่จ่ายนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่ากิจการที่จ่ายเงินนั้นเป็น บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แต่ขึ้นอยู่กับประเภทรายการที่จ่าย เช่น หากกิจการมีการจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง แม้ว่ากิจการจะเป็นบุคคลธรรมดา ก็ต้องหัก ณ ที่จ่ายค่าจ้างนั้น และนำส่งภาษีที่หักไว้ให้แก่กรมสรรพากรด้วย

ตัวอย่าง

นายดีรับงานโครงการวิจัยการตลาดให้กับบริษัท เอบีซี จำกัด นายดีจ้างน้องตาลให้เป็นผู้ช่วยสำหรับโครงการโดยให้ค่าจ้างเดือนละ 30,000 บาท ถึงแม้ว่านายดีจะไม่ได้มีบริษัท แต่นายดีก็ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับค่าจ้างที่นายดีจ่ายให้แก่ น้องตาลด้วย โดยรายจ่ายที่นายดีจ่ายให้แก่น้องตาลในแต่ละเดือนจะแบ่งออกได้ ดังนี้

- นายดีจ่ายเงินค่าจ้าง 30,000 บาท
- ค่าจ้างต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 3%
- น้องตาลได้รับเงิน 29,100 บาท ส่วนอีก 900 บาท นายดีต้องหัก ภาษี ณ ที่จ่ายไว้ และออก “หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย” ให้แก่น้องตาล และนำส่งภาษีให้กรมสรรพากร

การหักภาษี ณ ที่จ่ายต้องทำเมื่อมีการจ่ายเงินเกิน 1,000 บาท หรือหากมีการแบ่งจ่ายเงินหลายๆครั้ง แต่รวมกันแล้วเกิน 1,000 บาทก็ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เช่นกัน เช่น หากแบ่งจ่ายบริการมูลค่า 1,600 บาท 2 ครั้ง ครั้งละ 800 บาท ก็ต้องหักไว้ทั้ง 2 ครั้งด้วย แม้แต่แต่ละครั้งจะไม่เกิน 1,000 บาท

จะต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ

- จ่ายค่าอะไร
- ผู้รับเงินมีหน้าที่ต้องเสียภาษีหรือไม่

4) อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย

อัตราภาษีหัก ณ ที่จ่าย แตกต่างกันไปตามประเภทรายการที่จ่าย อัตราภาษีของรายการที่มีการหัก ณ ที่จ่ายที่พบได้บ่อย สรุปได้ดังนี้

- เงินเดือน → นายจ้างจะหักตามภาษีที่คำนวณได้จากแบบลดหย่อน
- เงินค่าบริการ/ เงินจ้างทำของ/ เงินส่วนลด/ เงินค่าสิทธิ → 3%

- จ่ายค่าเช่า/ เงินรางวัลจากการชิงโชคจับฉลาก/ ค่าจ้างการเป็นนักแสดง → 5%
- จ่ายค่าโฆษณา โปรโมทสินค้า → หัก 2%
- จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้/ ค่าขนส่ง/ ค่าเบี้ยประกันภัย → 1%
- จ่ายเงินปันผล → 10%
- ดอกเบี้ยเงินฝาก → 15%

ตัวอย่าง

น้องซีมีรายได้ การช่วยนายดีทำงานวิจัยเป็นเวลา 10 เดือน โดยได้ค่าตอบแทนเดือนละ 30,000 บาท ตลอดปี 2557 น้องซีมีรายได้ 300,000 บาท โดยไม่มีรายได้อื่นอีก

- น้องซีถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายสำหรับเงินค่าจ้างไปทั้งหมด 9,000 บาท
- น้องซีต้องนำเงินค่าจ้างมารวมเมื่อยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ตอนสิ้นปี ดังนี้

เงินได้พึงประเมิน	300,000
หัก เงินได้ที่รับการยกเว้นและค่าใช้จ่าย	60,000
หัก ค่าลดหย่อน	30,000
เงินได้สุทธิ	210,000
คำนวณภาษีจากเงินได้สุทธิ (5% x 60,000)	3,000
หัก ภาษีหัก ณ ที่จ่ายที่ได้ชำระไว้	9,000
ภาษีที่ต้องชำระเพิ่ม (ได้คืน)	(6,000)

เนื่องจากภาษีที่น้องตาลโดนหัก ณ ที่จ่ายไว้ มากกว่า ภาษีเงินได้ที่น้องตาลต้องเสีย น้องตาลจึงมีสิทธิ์ขอคืนเงินภาษีได้ จำนวน 6,000 บาท

คนทั่วไปมักเข้าใจผิดว่าตัวเองมีรายได้แล้วถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไปตอนรับเงิน หมายความว่าตัวเองทำหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายครบถ้วนแล้ว เลยไม่ยื่นภาษี ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพราะโดยปกติการหักภาษี ณ ที่จ่ายจะยังไม่ถือว่าเป็นภาษีสุดท้ายแต่เป็นเพียงการจ่ายภาษีส่วหน้าบางส่วนเท่านั้น

ดังนั้น ผู้ยื่นแบบภาษีเงินได้ยังต้องยื่นเงินได้ที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายไปแล้วรวมในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ตอนสิ้นปีด้วย

ยกเว้นเงินปันผลและดอกเบี้ยที่ เมื่อโดนหักภาษี ณ ที่จ่ายไปแล้วก็ไม่จำเป็นต้องนำมายื่นภาษีต้องสิ้นปีอีก

6) การยื่นแบบแสดงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่าย

“ผู้หัก” ภาษี ณ ที่จ่าย ไร้มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งแบบแสดงรายการแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) แบบที่ต้องยื่นรายเดือน ซึ่งจะต้องยื่นภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป ได้แก่
 - ภ.ง.ด.1
 - ภ.ง.ด.2
 - ภ.ง.ด.3
 - ภ.ง.ด.53

- 2) แบบที่ต้องยื่นรายปี ซึ่งจะต้องยื่นภายในวันที่ 31 มกราคมของปีถัดไป ได้แก่
 - ภ.ง.ด.1ก
 - ภ.ง.ด.2ก
 - ภ.ง.ด.3ก

ผู้ที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่ายแต่อย่างใด เพียงแต่ต้องเก็บหลักฐาน “หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย” ไว้ สำหรับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้รอบสิ้นปีด้วย

สรุปแบบที่ต้องยื่นและกำหนดเวลายื่นแบบ

ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเป็นบุคคลธรรมดา

แบบ	ประเภทเงินได้พึงประเมิน	กำหนดยื่นแบบ
ภ.ง.ด.1	ม.40(1)(2)	ตั้งแต่วันที่ 1-7 ของเดือนถัดไปจากเดือนที่จ่ายเงินได้
ภ.ง.ด.1ก	ม.40(1)(2)	ตั้งแต่วันที่ 1-31 มกราคม ของปีถัดไป
ภ.ง.ด.2	ม.40(3)(4)	ตั้งแต่วันที่ 1-7 ของเดือนถัดไปจากเดือนที่จ่ายเงินได้
ภ.ง.ด.2ก	ม.40(4)	ตั้งแต่วันที่ 1-31 มกราคม ของปีถัดไป
ภ.ง.ด.3	ม.40(5)(6)(7)(8)	ตั้งแต่วันที่ 1-7 ของเดือนถัดไปจากเดือนที่จ่ายเงินได้
ภ.ง.ด.3ก	ม.40(5)(6)(7)(8)	ตั้งแต่วันที่ 1-31 มกราคม ของปีถัดไป

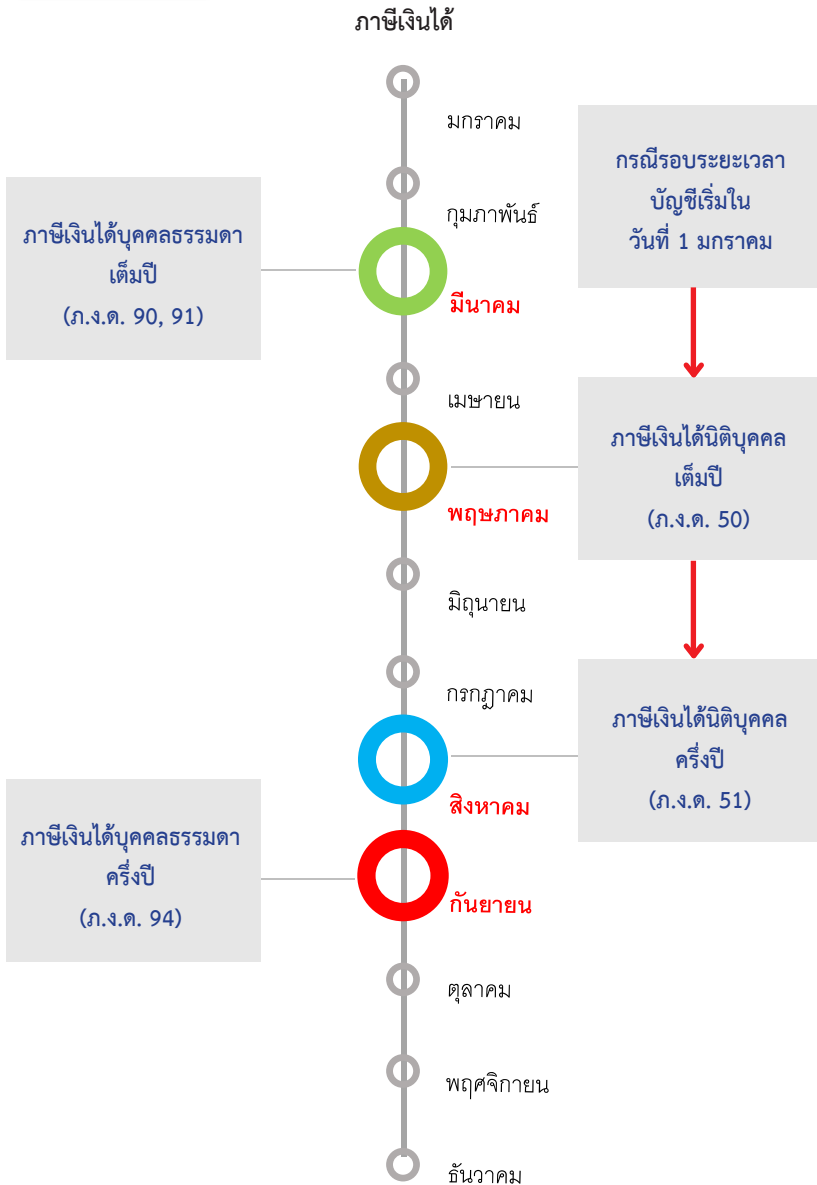
ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเป็นนิติบุคคล

แบบ	ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย	กำหนดยื่นแบบ
ภ.ง.ด.53	นิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย	ตั้งแต่วันที่ 1-7 ของเดือนถัดไปจากเดือนที่จ่ายเงินได้
ภ.ง.ด.54	นิติบุคคลที่ตั้งขึ้น ตามกฎหมายต่างประเทศและมีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย	ตั้งแต่วันที่ 1-7 ของเดือนถัดไปจากเดือนที่จ่ายเงินได้

ภาคผนวก

ปฏิทินภาษี

อัตราการหักค่าใช้จ่ายแบบเหมา**เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 (ค่าเช่า)**

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ
1) บ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือแพ ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า	30
2) ที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า	20
3) ที่ดินที่มีได้ใช้ในการเกษตรกรรม ในกรณีที่เจ้าของเป็นผู้ให้เช่า	15
4) ยานพาหนะ ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า	30
5) ทรัพย์สินอย่างอื่น ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า	10

* ในกรณีให้เช่าช่วงให้หักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วงแล้วแต่กรณี

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6 (ค่าวิชาชีพอิสระ)

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ
1) เงินได้จากการประกอบวิชาชีพอิสระ การประกอบโรคศิลป์	60
2) เงินได้จากการประกอบวิชาชีพอิสระนอกจาก 1)	30

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 7 (ค่ารับเหมา)

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ
ค่ารับเหมา	70

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 (เงินได้อื่นๆ)

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ
(1) การเก็บค่าตั้ง หรือค่าเกมจากการพนันการแข่งขัน หรือ การเล่นต่าง ๆ	65
(2) การถ่าย ล้างอัด หรือขยายรูปภาพยนตร์รวมทั้งการขายสวนประกอบ	70
(3) การทำกิจการคานเรือ อุ้เรือ หรือซ่อมเรือที่มีใช้ซ่อมเครื่องจักรเครื่องกล	70
(4) การทำรองเท้า และเครื่องหนังแท้ หรือหนังเทียม รวมทั้งการขาย ส่วนประกอบ	70
(5) การตัด เย็บ ถัก ปักเสื้อผ้า หรือสิ่งอื่น ๆรวมทั้งการขายส่วนประกอบ	70
(6) การทำ ตกแต่ง หรือซ่อมแซม เครื่องเรือน รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	70
(7) การทำกิจการโรงแรม หรือภัตตาคารหรือการปรุงอาหาร หรือเครื่องดื่มจำหน่าย	70
(8) การตัด ตัด แต่งผม หรือตกแต่งร่างกาย	70
(9) การทำสบู่ แชมพู หรือเครื่องสำอาง	70
(10) การทำวรรณกรรม	75
(11) การค้าเครื่องเงิน ทอง นาก เพชร พลอย หรือ อัญมณีอื่น รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	75
(12) การทำกิจการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล เฉพาะที่มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน รวมทั้งการรักษาพยาบาล และการจำหน่ายยา	75
(13) การม่หรือย่อยหิน	75
(14) การทำป่าไม้ สวนยาง หรือไม้ยืนต้น	80
(15) การขนส่ง หรือรับจ้างด้วยยานพาหนะ	80

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ
(16) การทำบล็อกและตรา การรับพิมพ์ หรือเย็บสมุด เอกสาร รวมทั้งการขายส่วนประกอบ	80
(17) การทำเหมืองแร่	80
(18) การทำเครื่องดัดตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเครื่องดัด (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2502	85
(19) การทำเครื่องกระเบื้อง เครื่องเคลือบเครื่องซีเมนต์ หรือดินเผา	80
(20) การทำหรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้า	80
(21) การทำน้ำแข็ง	80
(22) การทำกาว แป้งเปียก หรือสิ่งที่มีลักษณะทำนองเดียวกันและ การทำแป้งชนิดต่าง ๆ ที่มีใช้เครื่องสำอาง	80
(23) การทำลูกโป่ง เครื่องแก้ว เครื่องพลาสติกหรือเครื่องอย่างสำเร็จรูป	80
(24) การซักรีด หรือย้อมสี	80
(25) การขายของนอกจากที่ระบุไว้ในข้ออื่น ซึ่งผู้ขายมิได้เป็นผู้ผลิต	80
(26) รางวัลที่เจ้าของมาได้จากการส่งม้าเข้าแข่ง	80
(27) การรับสินไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝาก หรือการได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน โดยเด็ดขาดจากการขายฝาก	85
(28) การรมยาง การทำยางแผ่น หรือยางอย่างอื่นที่มีใช้ยางสำเร็จรูป	85
(29) การฟอกหนัง	85
(30) การทำน้ำตาล หรือน้ำเกลือของน้ำตาล	85

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ
(31) การจับสัตว์น้ำ	85
(32) การทำกิจการโรงเลื่อย	85
(33) การกลั่น หรือหีบน้ำมัน	85
(34) การให้เช่าซื้อสิ่งหามิทรัพย์ที่ไม่เข้าลักษณะตามมาตรา 40 (5) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ.2502	85
(35) การทำกิจการโรงสีข้าว	85
(36) การทำเกษตรกรรมประเภท ไม้ล้มลุกและัญชาติ	85
(37) การอบหรือป่นใบยาสูบ	85
(38) การเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด รวมทั้งการขายวัตถุดิบพลอยได้	85
(39) การฆ่าสัตว์จำหน่าย รวมทั้งการขายวัตถุดิบพลอยได้	85
(40) การทำนาเกลือ	85
(41) การขายเรือกำปั่น หรือเรือมีระวาง ตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป หรือแพ	85

ประเภทเงินได้พึงประเมิน	ร้อยละ
(42) การขายที่ดินเงินผ่อนหรือการให้เช่าซื้อที่ดิน	61
(43) การแสดงของนักแสดงละครภาพยนตร์ วิทยุหรือโทรทัศน์ นักดนตรี นักกีฬาอาชีพ หรือนักแสดง เพื่อความบันเทิงใด ๆ	
(ก) สำหรับเงินได้ส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท	60
(ข) สำหรับเงินได้ส่วนที่เกิน 300,000 บาท	40
การหักค่าใช้จ่ายตาม (ก) และ (ข) รวมกันต้องไม่เกิน 600,000 บาท	
(44) เงินได้ที่มีได้ระบุไว้ตั้งแต่ข้อ (1) - ข้อ (43) ให้หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรเท่านั้น	